

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN
SOSYODEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ VE YAKIN
İLİŐKI DÜZEYİLERİNİN EVLİLİK BEKLENTİSİNE
ETKİSİNİN İNCELENMESİ**

EMRE GENÇ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

LEFKOŞA
2018

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN
SOSYODEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ VE YAKIN
İLİŐKI DÜZEYLERİNİN EVLİLİK BEKLENTİSİNE
ETKİSİNİN İNCELENMESİ**

Emre GENÇ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ DANIŐMANI
Prof.Dr. Mehmet ÇAKICI

LEFKOŞA
YIL
2018

KABUL VE ONAY

Emre, Genç tarafından hazırlanan “Üniversite Öğrencilerinin Sosyo demografik Özellikleri Ve Yakın İlişki Düzeylerinin Evlilik Beklentisine Etkisinin İncelenmesi” başlıklı bu çalışma, 16/8/2018 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ

Prof. Dr. Mehmet ÇAKICI (Danışman)
Yakın Doğu Üniversitesi Psikoloji Bölümü

Yrd. Doç. Dr. Deniz ERGÜN(Başkan)
Yakın Doğu Üniversitesi Psikoloji Bölümü

Yrd. Doç. Dr. Ayhan EŞ
Yakın Doğu Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü

Prof. Dr. Mustafa SAĞSAN
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin, tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt ederim. Tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Yakın Doğu Üniversitesinde erişime açılabilir.
- Tezimin iki (2) yıl süre ile erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde tezimin tamamı erişime açılabilir.

Tarih

İmza

Ad, Soyad

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim süresince ve tez boyunca bilgi ve deneyimleriyle bana yol gösteren saygı değer Prof. Dr. Mehmet ÇAKICI' ya katkılarından dolayı ve engin tecrübeleriyle yolumu aydınlattıkları için teşekkür ederim. Bu çalışma süresince ve benim hayatıma katmış olduğu değerler, bilgiler için bana desteğini esirgemeyen çok değerli psikoloji bölüm başkanımız Prof. Dr. Ebru ÇAKICI 'ya teşekkürleri borç bilir şükranlarımı sunarım.

Tez çalışmamda beni yalnız bırakmayan her konuda danışmaktan onur ve gurur duyduğum kadim arkadaşlarım Sadık AYTEKİN ve Bernal GENÇ 'e her daim bana verdikleri destekler için can-ı gönülden teşekkür ederim.

Ayrıca eğitim hayatım süresince bana hep destek olan, hep çabalayıp beni bu yaşıma getiren çok değerli Aileme özellikle Nihal ATÇI, Özgür ATÇI, Özlem ATÇI, Ali GENÇ, Yasemin TÜRKER GENÇ, Muhammed Burak GENÇ, Sümeyra GENÇ, Serdar TAYSİ ve baş tacım Abdulhalim GENÇ, Yasemin GENÇ' e sonsuz teşekkür ederim.

Anket çalışmalarımda bana yardımcı olan Muhammet Ali ATMACA, Mehmet Safa AYAN, Zeynep Kevser KANDEMİR ve katılım yapan üniversite öğrencilerine de müteşekkir olduğumu ifade etmek isterim.

ÖZ

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYODEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ VE YAKIN İLİŞKİ DÜZEYLERİNİN EVLİLİK BEKLENTİSİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Araştırmanın temel amacı üniversite öğrencilerinin yakın ilişki düzeylerini evlilik beklentisi üzerindeki etkisinin bazı demografik değişkenler açısından incelenmesidir. Örneklem grubunun yakın ilişkilerde bağlanma alt boyutları puanları ve evlilik beklentisi puanları, uyruklarına, yaşanılan yere, gelir durumuna cinsiyet, medeni durum, ruh halini değerlendirme düşüncesi, evliğinde mutluluğu olduğunu düşüncesi, evliliğin örnek alınacak bir evlilik olduğu düşüncesi değişkenleri açısından bağlanma puanlarında ve evlilik beklentisi puanlarında anlamlı bir değişimin olmadığı görülmüştür. Yaş değişkeni açısından bağlanma puanları 18-20 grubunda anlamlı derecede yüksek olduğu saptanmıştır. Evlilik beklentisi puanlarında yaş değişkeni açısından 24 yaş ve üzeri gruplarda anlamlı farklılık görülmüştür. Yakın ilişkilerde Yaşantılar Envanteri toplam ve alt boyut puanları sınıf değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermediği ancak evlilik beklentilerinde 1. Sınıflar lehine anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde bulunan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma puanlarının Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanları yormamasına ilişkin kurulan regresyon modelinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Örneklem grubunun Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde bulunan kaygılı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar Evlilik Beklentisi Ölçeği puanlarını istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yormazken, kaçınmacı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanların ise Evlilik Beklentisi Ölçeği puanlarını anlamlı düzeyde yordadığı saptanmıştır. Çalışma sonucunda örneklem grubundaki öğrencilerin Yakın İlişkilerde kaçınmacı bağlanma puanları evlilik beklentileri puanları arasında pozitif yönde istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır. Sonuç olarak bu çalışmada kaçınmacı bağlanmanın bireylerin evlilik beklentilerini etkilediği ve kaçınma durumunun artmasının kişide evlilik beklentisini artırdığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yakın ilişkiler, evlilik beklentisi, kaçınmacı bağlanma, kaygılı bağlanma.

ABSTRACT

THE SOCIODEMOGRAPHIC CHARACTERISTICS OF UNIVERSITY STUDENTS AND INVESTIGATION OF THE EFFECTS OF CLOSE RELATIONS LEVELS ON MARRIAGE EXPECTATION

The main purpose of the study is to examine the close relationship levels of university students on the expectation of marriage in terms of some demographic variables. At this point the research was conducted on university students. The data were obtained from YIYE-2 and the Marriage Expectations Scale in the study.

The loyalty subscales coresand marital expectancy scores of the sample group;it is seen that there is no meaningful change in loyalty scores and marriage expectancy scores in terms of income, gender, marital status, thinking of mood, thinking of happiness at marriage, thought of marriage as a marriage to be married, and so on.

It has been identified that the loyalty scores were significantly higher in the 18-20 group in the terms of age changes.

There was significant difference in the scores of Marriage Expectaition according to age changes from 24 years old and over.

In close relationships; It was determined that the total and subscale scores of the Inventories of Experiences did not show any significant difference in terms of class room change but that there was a meaningful difference in the expectation of marriage in favor of the 1st Grades.

The scores of students who have romantic relationships with the opposite sex are significantly different from the scores of loyalty sub-dimension, where as the scores of marriage expectancy do not change according to romantic relationships.

There was no significant difference between students who did not have a romantic relationship according to their previous romantic relationship and loyalty subscales cores and marriage expectancy scores.

It was determined that the students who assessed their relationship with the opposite gender as bad were found to have significantly higher subscales cores than the middle and well-rated students and marriage expectancy scores are not at a meaningful level

When we talk about decision making way according to 'the case of I decide first' in sampling groups are: a high score in the dimension of avoidant loyalty, if the marriage expectant score is determined, the decision of the family is taken first and then the decision response is determined to be significantly higher.

It was found that the regression model established for the anxious loyalty and avoidant loyalty scores in the Close Relatives Inventory does not show the scores they get from the Marriage Expectation Scale is statistically significant.

The scores of the students who were included in the study in the Anxious Loyalty subscale of the Inventory of close Relatives did not tilt the Marriage Expectation Scales cores statistically significantly, the scores obtained from the avoidant loyalty sub-dimension were not significantly related to the Marriage Expectation Scale scores

Keywords (5-8 words): Close Relationship, Marriage Expectation, avoidant loyalty, Anxious Loyalty.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	
BİLDİRİM.....	
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLO DİZİNİ.....	ix
ŞEKİLER DİZİNİ.....	xi
KISALTMALAR.....	xii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.BÖLÜM.....	3
1.1. Problem	3
1.1.1. Alt Problemler	3
1.1.2. Hipotezler.....	4
1.2. Sınırlılıklar	5
1.3. Tanımlar.....	5
1.4. Araştırmanın Önemi	5
1.5. Araştırmanın Amacı.....	6
2. BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE.....	7
2.1. Yakın İlişkiler ve Bağlanma Kuramı.....	7
2.1.1. Yakın İlişkilerde Yetişkin Bağlanma Yaşantıları	8
2.2. Yakın İlişkiler ve Bağlanım	10
2.2.1. Yakın İlişkilerde Bağlanım, Bağlanım Kuramları ve Sınıflandırma	11
2.2.1.1. Karşılıklı Bağımlılık Kuramı(Theory of Interdependence).....	11
2.2.1.2. Sargınlık Modeli	13
2.2.1.3. Üçlü Bağlanım Modeli.....	14
2.2.1.4. Yatırım Modeli	15
2.4. Evlilik	16
2.4.1. Evlilik Sınıflandırmaları.....	17

2.4.2. Tercihli Evlilik ve Evlenme Şekilleri	18
2.4.3. Evlilik Nedenleri	18
2.5.Evliliğe Yönelik Beklentiler	20
2.5.1. Evlilik Beklentilerini Etkileyen Faktörler	21
3. BÖLÜM: YÖNTEM VE TEKNİKLER	25
3.1. Evren ve Örneklem	25
3.2. Veri toplama araçları.....	26
3.2.1. Sosyo-demografik özellikler anketi	26
3.2.2. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri.....	26
3.2.3. Evlilik Beklentisi Ölçeği (MarriageExpectationScale)	27
3.2.4. Verilerin İstatistiksel Değerlendirilmesi	27
4.1. Çalışma Verilerine İlişkin Açıklayıcı Analizler	29
4.2. Örneklem Grubundan Elde Edilen Verilerin İstatistiksel Analizi.....	31
V. BÖLÜM	56
Tartışma ve Öneriler	56
5.1. Tartışma	56
5.2. Öneriler	64
5.3. KAYNAKÇA.....	66
EKLER.....	71
ÖZGEÇMİŞ.....	72
İNTİHAL RAPORU.....	73
ETİK KURULU ONAYI.....	74

TABLolar

Tablo 1. Öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerine göre dağılımı.....	29
Tablo2. Öğrencilerin karşı cinsle romantik birliktelik yaşama durumlarına göre dağılımı.....	31
Tablo 3. Öğrencilerin ebeveynlerinin evliliklerini değerlendirme durumlarına göre dağılımı.....	33
Tablo 4. Öğrencilerin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanlar ait tanımlayıcı istatistikler.....	34
Tablo 5. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması.....	34
Tablo 6. Öğrencilerin yaş gruplarına göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması.....	35
Tablo 7. Öğrencilerin uyruklarına göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması.....	36
Tablo 8. Öğrencilerin en uzun süre ikamet ettikleri yerleşim yerine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması.....	37
Tablo 9. Öğrencilerin sınıflarına göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması.....	38
Tablo 10. Öğrencilerin şuan karşı cinsle romantik birliktelik yaşama durumlarına göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması.....	39
Tablo 11. Şuan karşı cinsle romantik birliktelik yaşayan öğrencilerin birliktelik süresine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması.....	40
Tablo 12. Şuan karşı cinsle romantik birliktelik yaşamayan öğrencilerin daha önce karşı cinsle romantik birliktelik yaşama durumlarına göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması.....	41

Tablo 13. Öğrencilerin ebeveynlerinin medeni durumuna göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması.....	42
Tablo 14. Öğrencilerin ailesinin gelirine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması.....	43
Tablo 15. Öğrencilerin kendisinin gelirine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması.....	44
Tablo 16. Şuan karşı cinsle romantik ilişki yaşayan öğrencilerin ilişkilerini değerlendirme durumuna göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması.....	45
Tablo 17. Öğrencilerin evliliğin kendilerine ifade ettiklerine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması.....	46
Tablo 18. Öğrencilerin eş seçiminde karar alma şekillerine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması.....	47
Tablo 19. Öğrencilerin genel olarak kendilerini psikolojik sağlık/ruh hali açısından değerlendirme durumu göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması.....	49
Tablo 20. Öğrencilerin annesinin evliliğinde mutlu olduğunu düşünme durumuna göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması.....	50
Tablo 21. Öğrencilerin babasının evliliğinde mutlu olduğunu düşünme durumuna göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması.....	51
Tablo 22. Öğrencilerin ebeveynlerinin evliliklerinin örnek alınacak bir evlilik olduğunu düşünme durumuna göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması.....	52
Tablo 23. Öğrencilerin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki korelasyonlar.....	53
Tablo 24. Öğrencilerin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri puanlarının Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanları yordaması.....	54

ŞEKİLLER

Şekil I. Öğrencilerin genel olarak kendilerini psikolojik sağlık/ruh hali açısından değerlendirme durumu.....	32
---	----

KISALTMALAR

YİYE: Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri

GİRİŞ

Literatürde yakın ilişki, iki bireyin ortak bir şekilde faaliyette bulunması ve yaşam olaylarını paylaşması ya da gündelik iletişimlerinde birbirlerine pozitif karşılıklılık vermesi olarak ifade edilmektedir (Berscheid,ve Ark., 1989; Gottman,1998).Yakın ilişkiler bir yönüyle insanın amacı bir yönüyle de insan olmanın gereğidir.

Günümüz dünyasında sosyal bir varlık olan insanın yakın ilişkiler kurması kadar doğal bir davranış yoktur. Yakın ilişkiler hem her türlü sosyal iletişimin veya ilişkinin içerisinden çıkabilecek hem de bu ilişkilerin içerisinde kaybolacak bir yapıya sahiptir. Yaşamın ilk yıllarından itibaren bireyin ihtiyaç duyduğu anne ve kendilik nesnesi zamanla sosyal ilişki halini almakta bu sosyal ilişkilerden de yakın ilişkiler meydana gelmektedir. Sosyal ilişkiler bireylerin hayatlarında beslenme, barınma, korunma gibi gerekli olan temel ihtiyaçlara benzer şekilde sosyal iletişim yoluyla giderilmesi gereken ihtiyaçlardır. Sosyal bir canlı olan insan, çevresiyle kurduğu ilişkide zihinsel, fiziksel ve ruhsal açıdan tatmin olmaktadır. Bu ilişkiler sonucu kurduğu bağlanma şekilleri de bireyin sağlıklı gelişimi için gerekli unsurlardan birisidir.

Bireylerin sosyal ilişkileri ile kurdukları bağlar, bireyin kendisini güvende hissetmesini ve çevreye uyum sağlamasını kolaylaştıran bir özelliğe sahiptir (Bowlby,1988). Noam ve Fischer'da, (1996) bireylerin kurduğu yakın ilişkilerin, bireyin gelişimi için gerekli olan temelleri biçimlendirdiği, bu sayede bireylerin davranış ve düşüncelerinin de şekillendiğini belirtmiştir. Bireyin doğumu ile başlayan sosyal ilişki ve devamında gelen yakın ilişki durumu bireyin ömrü boyunca devam edecek olan bir süreci ifade etmektedir. Ayrıca araştırmacılar tarafından bireylerin yaşamları boyunca kurduğu yakın ilişkilerin kalitesinin fizyolojik ve psikolojik sağlığımızı, insani melekelerimizi ve

benlik saygımızı arttırabileceği ya da azaltabileceği ifade edilmektedir (Hetherington, 2003). Araştırma ve görüşlerden hareketle, her ne kadar yakın ilişki kavramı gündelik dilde kadın ve erkek arasındaki bağ gücünü ifade etse de bireylerin hayatlarında geniş bir etkiye sahip şekilde yer kaplamaktadır. Yakın ilişkilerin bir sonucu olan evlilik günümüzde bütün toplumlar tarafından, önemsenmiş ve kabul görmüştür. Evlilik gibi toplumsal açıdan çok önemli olan bir kurumun meydana gelmesinde bireylerin evliliğe yönelik beklentileri, evliliğin uyumu ve sürekliliği için ciddi bir öneme sahiptir. Günümüz de birçok evlilik bireylerin beklentileri temelli sorunlardan yıkılmakta ve sonucunda aileler ciddi toplumsal travmalar yaşamaktadır. Aile kurumunun sağlıklı ve işlevsel olması hem yetiştirdiği sağlıklı bireyler hem de bu aile ve bireylerden meydana gelen toplumun sağlıklı olmasına neden olacaktır. Ancak evlilik çağına gelmiş iki farklı bireyin farklı beklentilerde olması doğal bir olgu olmasının yanında bireylerin beklentilerine uygun eş bulmaları veya eşleriyle ortak beklentilerde olması da uyum açısından da gereklidir. Üniversite çağı bireylerin resmi olarak evlenme yaşlarının geldiği artık yakın ilişkilerin ciddi boyutlarda yaşandığı bir dönemdir. Bu dönemde bireyler yaşadıkları yakın ilişkiler vasıtasıyla beklentilerine uygun eş arama duygusu içerisinde olabilmektedirler. Bununla birlikte yakın ilişkilerin sosyal, demografik ve psikolojik değişkenlerden etkilendiği bilinmektedir. Araştırmada bu değişkenlerin incelenmesi ve evlilik beklentileriyle karşılaştırılması, literatürde devamında olacak araştırmalarla evlilik kararı alacak bireylerin net ve doğru bir karar vermeleri açısından önemlidir. Çünkü kendisinin ve beklentilerinin farkında olan bir birey evlilik aşamasındaki yakın ilişkilerini değerlendirmede daha objektif davranacaktır.

Araştırma açısından amaç olarak yakın ilişkiler kavramı ile demografik değişkenler ve evlilik beklentileri arasındaki irdelenmeye çalışılıp görüş ve öneriler sunulacaktır.

1.BÖLÜM

Bu bölümde araştırmanın problemi probleme yönelik varsayımlar ve sınırlılıklar hakkında bilgi verilecektir.

1.1. Problem

Üniversite Öğrencilerinde sosyo-demografik farklılıklar ve yakın ilişkilerin düzeyi evlilik beklentisini etkilemekte midir?

1.1.1.Alt Problemler

- a) Üniversite öğrencilerinde yakın ilişkilerde kaçınma puanı ile evlilik beklentisi puanları arasında bir ilişki var mıdır?
- b) Üniversite öğrencilerinin yakın ilişkilerde bağlanma puanı ile evlilik beklentisi puanları açısından evlilik beklentisi açısından bir ilişki var mıdır?
- c) Üniversite Öğrencilerinin Yakın ilişkilerde yaşantılar ölçeği toplam puanları evlilik beklentisi puanlarını yordamakta mıdır?
- d) Üniversite Öğrencilerinin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri (YİYE-2)puanları cinsiyet değişkeni açısından farklılaşmakta mıdır?
- e) Üniversite Öğrencilerinin Evlilik Beklentisi Ölçeği Puanları cinsiyet değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- f) Üniversite Öğrencilerinin Yakın ilişkilerde yaşantılar ölçeği toplam ve alt boyut puanları sınıf düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?
- g) Üniversite Öğrencilerinin Evlilik Beklentileri Ölçeği toplam puanları sınıf düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?
- h) Üniversite öğrencilerinin evlilik beklentisi (EBÖ) puanları uzun süre ikamet edilen yere göre değişmekte midir?
- i) Üniversite öğrencilerinin yakın ilişkilerde yaşantılar toplam ve alt boyut puanları uzun süre ikamet edilen yere göre değişmekte midir?
- j) Üniversite öğrencilerinin yakın ilişkilerde yaşantılar toplam ve alt boyut puanları medeni durum değişkenine göre değişmekte midir?
- k) Üniversite öğrencilerinin evlilik beklenti puanları anne-baba evliliklerini değerlendirme durumuna göre değişmekte midir?
- l) Üniversite öğrencilerinin evlilik beklenti puanları anne-baba evlilik durumlarına göre değişmekte midir?

m) Üniversite öğrencilerinin yakın ilişkilerde yaşantılar toplam ve alt boyut puanları anne baba evlilik durumlarına göre değişmekte midir?

1.1.2. Hipotezler

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin sosyo-demografik özellikleri ve yakın ilişki düzeylerinin evlilik beklentisine etkisi incelenmiştir.

- a) Üniversite öğrencilerinde yakın ilişkilerde kaçınma puanı ile evlilik beklentisi puanları arasında ilişki vardır.
 - b) Üniversite öğrencilerinin yakın ilişkilerde bağlanma puanı ile evlilik beklentisi puanları açısından evlilik beklentisi açısından bir ilişki vardır.
 - c) Üniversite öğrencilerinin Yakın ilişkilerde yaşantılar ölçeği toplam puanları evlilik beklentisi puanlarını yordamakta mıdır?
 - d) Üniversite öğrencilerinin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği puanları cinsiyete göre farklılaşmaktadır.
 - e) Üniversite Öğrencilerinin Evlilik Beklentisi Ölçeği Puanları cinsiyete göre farklılaşmaktadır.
 - f) Üniversite Öğrencilerinin Yakın ilişkilerde yaşantılar ölçeği toplam ve alt boyut puanları sınıf düzeyine göre farklılaşmaktadır.
 - g) Üniversite Öğrencilerinin Evlilik Beklentileri Ölçeği toplam puanları sınıf düzeyine göre farklılaşmaktadır.
 - h) Üniversite öğrencilerinin evlilik beklentisi puanları uzun süre ikamet edilen yere göre değişmektedir.
 - i) Üniversite öğrencilerinin yakın ilişkilerde yaşantılar toplam ve alt boyut puanları uzun süre ikamet edilen yere göre değişmektedir.
 - j) Üniversite öğrencilerinin yakın ilişkilerde yaşantılar toplam ve alt boyut puanları medeni durum değişkenine göre değişmektedir.
 - k) Üniversite öğrencilerinin evlilik beklenti puanları anne-baba evliliklerini değerlendirme durumuna göre değişmektedir.
 - l) Üniversite öğrencilerinin evlilik beklenti puanları anne-baba evlilik durumlarına göre değişmektedir.
- Üniversite öğrencilerinin yakın ilişkilerde yaşantılar toplam ve alt boyut puanları anne baba evlilik durumlarına göre değişmektedir.

1.2. Sınırlılıklar

- a) Araştırma örneklem grubunun bulunduğu Yakın Doğu Üniversitesi ile sınırlıdır dolayısıyla yalnızca buraya genellenebilir.
- b) Araştırma verileri ölçeklerin ölçtüğü özelliklerle sınırlıdır.

1.3. Tanımlar

Yakın İlişki; iki bireyin ortak bir şekilde faaliyette bulunması ve yaşam olaylarını paylaşması ya da gündelik iletişimlerinde birbirlerine pozitif karşılıklılık vermesi olarak ifade edilmektedir (Berscheid, Ark., 1989).

Evlilik; kanunen yetişkin olma şartı ile kadın ve erkeğin, toplumsal açıdan bilenen ve onaylanan bir cinsel birliktelik hali olarak ifade edilmektedir (Giddens, 2000: 148).

1.4. Araştırmanın Önemi

Yakın ilişkiler bireyi sosyal hayat içerisinde kişiler arası etkileşimini etkileyen birçok yaşantısına doğrudan yada dolaylı bir şekilde katkıda bulunan bir olgudur. Bireylerin kurduğu ilişkiler hem yaşadığı sosyal hayat içinde hem de kendi özelinde onu etkileyen bir yapıya sahiptir. Bu bağlamda kurulan yakın ilişkiler sonucu alınan kararlar her zaman bireye katkı sağlamamaktadır. Çünkü bireylerin aldıkları kararlar veya kullandıkları yöntemler kendi kişisel dünyalarına veya karşıdaki bireyin kişisel dünyasına uygun olmaması ciddi uyum sorunlarını beraberinde getirmekte ve ilişkinin sona ermesine kadar gidebilecek sorunlara neden olmaktadır. Yakın ilişkiler sonu alınan kararlardan biriside evlilik kararıdır. Evlilik bir nevi yakın ilişkilerin resmileşmesidir. Ancak bireylerin kurdukları yakın ilişkileri resmi evlilik kurumuna dönüştürmeleri birçok faktörden etkilenerek gerçekleşmektedir. Bu faktörler evliliğin uyumu açısından enerji kaynağı görevi de görmektedir. Toplumsal açıdan kabul görmüş ve gerçekleşmesi konusunda baskı unsuru olarak da kullanılan evlilik kurumu sağlam temeller üzerine kurulması gereken bir yapıdır. Çünkü Günümüzde her yıl boşanma miktarları artmakta birçok evlilik beklenti temelli uyum sorunlarından yıkılmaktadır. Sonrasında ise birçok maddi ve manevi sorunları beraberinde getirmektedir. Bu açıdan evlilik kararı aşaması bireylerin hayatlarındaki en büyük karar aşamalarından

birisidir. Bu açıdan evlilik kararı aşamasında birey birçok faktörden etkilenmektedir. Bireylerin kurdukları yakın ilişkideki tarzları ve evlilik beklentileri bu faktörlerden bir kaçıdır. Beklentilere uygun olmayan bir evlilik veya eşin telafisi çok zor durumlara neden olabileceği bilinmektedir. Evlilikle birlikte ortaya çıkabilecek sonraki kararlarda (çocuk, mal sahibi olma, tatil vb.) evliliğin uyumundan etkilenmektedir. Bu açıdan bireylerin yakın ilişkileri ve evlilik beklentileri, demografik özellikleri eşlerin isabetli karar vermeleri açısından incelenmesi gereken önemli unsurlardır. Bu nedenle yakın ilişkileri anlamaya çalışmak ve evlilik öncesi beklentileri bireylerin sahip oldukları demografik yapılar içerisinde incelemek eşlerin evlilik hayatlarını doyumlu ve uyumlu geçmesi adına önemlidir. Bu araştırmada elde edilecek sonuçlar ve sunulacak öneriler bu açıdan önem arz etmektedir. Bireylerin kendilerini tanımlarına farkındalık kazanmalarına ve bilinçli hareket etmelerine zemin hazırlaması yönüyle de önem arz etmektedir.

1.5. Araştırmanın Amacı

Araştırma açısından amaç olarak demografik değişkenler, yakın ilişkiler ve evlilik beklentileri arasındaki ilişki irdelenmeye çalışılıp görüş ve öneriler sunulacaktır.

2. BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Yakın İlişkiler ve Bağlanma Kuramı

Bağlanma kuramı Bowlby ve Ainsworth tarafından Nesne İlişkileri Kuramı, Bilissel Gelisim ve Evrim kuramlarından temel alarak oluşturulmuştur (Mikulincer ve Shaver, 2007). Yakın ilişkilerde bağlanma kavramı ve stillerine ilişkin ilk kuramsal bilgiler temelde Bowlby'in (1969) çocuklarda bağlanma görüşlerine dayanmaktadır. Bowlby (1980) bağlanmayı, çocuğun korku duyduğu anda ilk bakımı gerçekleştiren kişi ile etkileşim halinde olması ve yakın bir temas ihtiyacına yönelik şiddetli istek duyma şeklinde ifade etmiştir. Bowlby'ye (1980), göre bireyler diğer insanlarla bağ kurma eğilimindedirler. Bu eğilim bireyin bebekliğinden bu güne getirdiği yakın ilişkilerin temelini oluşturabilecek özelliktedir (Bowlby, 1980). Literatürde bağlanma kuramı sadece romantik yakın ilişkiler konusunda açıklamalarda bulunmadığı, diğer tüm yakın ilişkilerin gelişim sürecini de açıklayan bir kuram olarak kabul edilmektedir (Hazan ve Shaver, 1987). Kuramın temelinde bebeğin anne ile kurduğu davranış örüntüleri yer almaktadır. 0-2 yaş döneminde bebek, ağlama, emme, gülümseme ve dokunma edimlerini gerçekleştirerek, öz bakımını aldığı kişi ile etkileşim halinde olur (Kesebir, Ark., 2011). Bu etkileşiminin sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesi bireyin hayatının devamındaki ilişkileri de etkilemesi muhtemeldir. Anne ile bebeğin doğumdan sonra birincil ihtiyaçları karşılama adına gerçekleştirdikleri karşılıklı davranış örüntüleriyle başlayan bağlanma süreci, devamında bireyin tüm yaşamına etki eden ve şekillendiren bir süreç haline gelmektedir (Solmuş, 2008). İnsanın doğumuyla başlayan gelişim süreci ölüme kadar bir çok kritik dönemden geçmektedir. Yaşamın en önemli ve temel kritik dönemlerinden olan bebeklik dönemi bağlanma kavramı açısından en önemli dönemdir. Çünkü bu dönemde birincil fizyolojik ihtiyaçların karşılanması ve bebek ile temas iletisi kurulması

bebeğin temel ihtiyaçlarını karşıladığı kişiye karşı bağlılık hissi geliştirmesine neden olmaktadır. Ancak, aksi bir durumda ise çocuğun bağlanma döneminde temel ihtiyaçlarının karşılanmaması, sadece anneye değil diğer hiç kimse tarafından da değerli olmadığına, istenmediğine ve sevilmediğine inanmasına neden olacaktır (Burger, 2006). Ainsworth ve Ark., (1978) bebeklik dönemindeki bağlanma şekline yönelik bebek ve anne arasındaki davranış örüntülerini belirleme adına yaptıkları sonucunda üç tür bağlanma stili olduğunu saptamışlardır.

Güvenli Bağlanma Stili: Kendisine yönelik bakım gerçekleştiren bireyi, çevreyi ve yeni şeyleri araştırmak için yanından uzaklaşılabilir ve ihtiyaç halinde geri döndüğünde onu rahatlatmak için olarak gören bebeğin yaşadığı olumlu duygular neticesinde güvenli bağlanma stili oluşur (Ainsworth ve Ark., 1978)

Kaçınmacı Bağlanma Stili: bebeğin öz bakımını gerçekleştiren kişilerin bebeğin bağ kurma gayretini ve arzusunu istikrarlı bir şekilde reddetmesi sonucu bu bağlanma stili gerçekleşir (Selçuk, Ark., 2010). Bu tarz bağlanmaya sahip çocuklar bakımı gerçekleştiren bireylerden rahatlatma beklememekte ve yaşadıkları olumsuzluğu kendi çabalarıyla yatıştırmaya çalışmaktadır.

Kaygılı Bağlanma Stili: bu tarz bağlanmaya sahip çocuklarda bakımı veren bireyleri güvenli görme ve rahatlama konusunda kararsızlık yaşamaktadırlar. Bu tarz bağlanmaya sahip bebekler bakım verenleriyle ilişki kurma ve yakınlaşma sürecinde tutarlı olmayan davranış örüntülerinde bulunurlar (Bartholomew ve Horowitz, 1991).

2.1.1. Yakın İlişkilerde Yetişkin Bağlanma Yaşantıları

Hazan ve Shaver (1987), bebeklik döneminde bebeğin kendisine ve başkalarına karşı geliştirdiği bağlanma şekillerinin hayatın diğer dönemlerinde de olmasının yanında bireylerin yakın ilişki, eş ve kendilerine yönelik bilişsel değerlendirilmelerinde de belirleyici bir fonksiyonu olduğunu ifade etmektedir. Hazan ve Shaver (1987), yaptıkları iki araştırma sonucunda Bowlby'nin içsel çalışan modellerini ve Ainsworth'un ifade ettiği bebeklikteki üçlü bağlanma tarzını (Güvenli, kaygılı ve kaçınan) temel alarak yetişkin bağlanma stillerine yaklaşımını geliştirmişlerdir. Yapılan çalışmalarda ortaya

çıkan sonuçlara göre çocukluk dönemlerinde aileleriyle olumlu ilişkiler geliştirmiş olanyetişkin bireyler güvenli bağlanma biçimi ile aileleriyle ilişkilerinde sorun yaşayan ve sıcak ve sevgi dolu bir ortam yaşayamayan bireylerin reddedici bağlanma stili, kaçınan ilişkiler geliştirmiş yetişkinler ise kaçınan bağlanma biçimi ile sınıflandırılmıştır. Çocukluk dönemlerinde aileleriyle ilişkileri kimi zaman sevgi dolu, kimi zaman ise reddedici olanyetişkinler kaygılı bağlanma stili ile ifade edilmiştir. Araştırma sonucunda güvenli bağlanma tarzına sahip olduğunu söyleyen kişilerin yakın ilişkiyi, arkadaşlık, iyi olma hali ve güven duygusu olarak tanımladığı, kaygılı bireylerin yakın ilişkiyi, saplantı, cinsel uyarılma ve kıskançlık olarak ifade ettiği belirtilmiştir (Hazan ve Shaver 1987). Aynı araştırmanın sonucunda kendisini kaygılı olarak tanımlayan bireylerin sık bir şekilde aşık oldukları ama kendilerine hitap eden aşkı bulamadıkları ya da nadir buldukları belirlenmiştir. Kaçınan bireylerin ise yakın ilişkileri-aşkı pozitif olarak tanımlayan ifadelerden aldıkları puanı düşük olduğu ve gerçek aşkın filmlerde yaşandığı görüşünü savundukları görülmüştür (Hazan ve Shaver, 1987:)

Bartholomew ve Horowitz'in (1991) çalışmaları sonucu literatüre kazandırılan dörtlü bağlanım modelinde ise bağlanma kuramı temel alınarak bağlanma stilleri yeniden tanımlanmıştır. Bağlanma kuramının çocukluklukta 3 grup bağlanma stili yetişkinlerde 'benlik' ve 'başkaları' temel boyutlarının altında 4 gruba ayrılmıştır. Benlik boyutu, bireyin kendini algılama değerine yönelik diğer bireylere olanduygusal bağımlılığını ifade ederken, başkaları boyutu, bireyin diğer bireylere ihtiyaç duyduğunda onların ulaşılabilir olup olmamaları ile ilgilidir (Doğaner, 2014:13). Bu modelde benlik boyutu ve başkaları boyutu olumlu gerçekleşiyse güvenli bağlanma gelişmiştir. Olumsuz benlik algısı ve olumlu başka kişiler durumu saplantılı bağlanma durumu, olumsuz benlik ve başkaları durumunu geliştirmiş kişilerin korkulu-kaygılı bağlanma biçimine sahip olduklarını ve olumsuz benlik algısı ve olumsuz başkaları durumu geliştirmiş olan kişilerinde kaçınmacı bağlanma biçimine sahip olmaktadır (Doğaner, 2014:13). Kaygılı bağlanma stiline sahip olan bireyler olumsuz benlik algısına sahip, kendilerini değersiz ve seilmeyi hak etmeyen birisi olarak görürlerken, diğer insanları güvenilmez ve reddedici olarak görürler (Bartholomew ve Horowitz, 1991).

Tüm bu kuram ve açıklamalar göstermiştir ki çocukluk döneminde birincil bakımı yapan bireyle sağlıklı bağlanmanın kurulması bireyin daha sonraları yetişkinlik döneminde kuracağı her türlü sosyal bağların, özellikle de romantik ilişkilerin ve evliliğin bilinçli kurulması ve devam ettirilmesinde oldukça etkilidir (Çıkkılı ve Ark., 2013:182).Bireyler evliliklerinde, yakın ilişkilerinde ve sosyal ilişkilerinde bu bağlanma örüntülerinden temel alarak hareket ederler.

2.2.Yakın İlişkiler ve Bağlanım

İnsanoğlu sosyal bir canlı olup birbiriyle sürekli ilişki halindedir. Kurduğu ilişkiler farklı şekilde ve sürede olabilmektedir. Bireylerin sosyal etkileşim yoluyla kurduğu ilişki tarzlarından bir tanesinde yakın ilişkilerdir. Yakın ilişki araştırmacılar tarafından iki farklı bireyin ortak bir şekilde faaliyet gerçekleştirilmesi ve yaşam olaylarını paylaşması ya da gündelik iletişimlerinde birbirlerine karşılıklı olarak pozitif mesajlar vermesi olarak ifade edilmektedir (Berscheid, Ark., 1989; Gottman,1998). Kurulan bazı yakın ilişkiler uzun ve sürekli pozitif bir yaşantı halinde olurken bazı ilişkiler ise kısa süreli veya sıkıntılı bir süreç halinde olmaktadır. Bu durum yakın ilişki durumunun, sosyal ilişkilerden romantik ilişkilere oradan da evliliğe kadar devam eden bir süreçte pekçok fôktörden etkilendiğini göstermektedir. Araştırmacılara göre herhangi bir şekilde kurulan yakın ilişkinin arzulu bir şekilde sürdürülme isteği bağlanım durumundan etkilenmektedir (Rusbult,1993). Bağlanım kavramı araştırmacılar tarafından literatürde çok çeşitli şekillerde tanımlanmıştır. Bu araştırmacıardan, Oliver (1990) bağlanımı yakın ilişkiden elde edilen kazanımların ve ilişkiye yapılan yatırımların etkisiyle, orantısız alternatif özelliklerinin karşılaştırılması neticesinde meydana gelen süreç olarak tanımlamıştır. Rusbult ve Buunk'a (1993) göre bağlanım,sadece kurulan yakın ilişkiyi sürdürme arzusundan ibaret olmayıp, ilişkiye bağımlılık yaşantısını bütün olarak kapsayan psikolojik bir durumdur.Adams ve Jones (1997) bağlanımı, kişiler arasındaki sosyal ilişkilerlebelirli bir forma girendeğişken bir süreç olarak görüp bireylerin diğer insanlarla ilişkilerinin gelişmesinde önemli bir unsur olarak değerlendirmektedir.

Araştırmacılar tarafından bireylerin yakın ilişkilerdeki farklı deneyimlerine, ilişkilerdeki bağlanımın yanında karşılıklı bağımlılığın daneden

olduğufade edilmektedir (Rusbult, 1983; Rusbult, Ark.,2004).Berscheid, Ark.'da(1989)ilişkilerdeki yakınlık durumununkarşılıklı bağımlılığın derecesine bağılı olduğunu belirtmiştir. Bireyler arasındaki ilişkide bağımlılığın derecesinin yüksek olması yakın ilişkinin derecesinde yüksek olmasına ve güçlü yakın ilişkiler kurulmasına neden olduğu gibi düşük olmasının da ilişkinin bitmesine de neden olabileceğini düşündürmektedir. Bu konuda Rusbult'da (1991) bağlanım düzeyinin, yakın ilişkiyi devam ettirme ya da bitirme kararını etkileyen temel faktör olduğunu belirtmiştir. Bağlanım konusunda literatürde çeşitli kuram ve açıklamalar bulunmaktadır. Araştırmanın devamında bu kuram ve açıklamalardan araştırma ile ilgili olanlara değinilecektir.

2.2.1.Yakın İlişkilerde Bağlanım, Bağlanım Kuramları ve Sınıflandırma

Literatürde ilişkilerdeki bağlanım kavramı 1965'lerde araştırmalarda incelenmeye başlamış olup 1980'lerden itibaren kuramsal bir kavram haline gelmiştir (Adams ve Jones 1999).Özellikle 1980'lerden itibaren bağlanım kavramının yoğun olarak incelenmeye başlaması sonucu birçok sınıflandırma ve model ortaya atılarak tartışılmıştır. Givertz ve Sergin'e (2005) göre bu sınıflandırmalar bireylerin ilişkilerine nasıl veya neden bağlandıklarını ve bu bağlanımın düzeyinin neden değıştiğini açıklamak amacıyla yapılmıştır. Ortaya atılan bağlanım kuramlarının hemen hepsi, bağlanımın seviyesinin bir ilişkinin devam edip etmemesiyle güçlü bir şekilde ilişkili olduğunu savunmaktadır. Aynı zamanda Fehr'e, (2003) göre ortaya atılan bağlanım kuramlarının tamamı Thibaut ve Kelley (1959) tarafından karşılıklı bağımlılık yaklaşımından temel almaktadır. Bu yüzden araştırmanın devamındaki modellere temel olması açısından Thibaut ve Kelley'nin (1959) Karşılıklı Bağımlılık kuramına değinildikten sonra diğer bağlanım modelleri açıklanacaktır.

2.2.1.1. Karşılıklı Bağımlılık Kuramı (Theory of Interdependence)

Karşılıklı Bağımlılık Yaklaşımı (KBK) literatüre Thibaut ve Kelley'in (1959) çalışmaları sonucu kazandırılmıştır. Bu kuram temel kaynağını sosyal mübadele yaklaşımından almıştır. Ancak bu kuramın yanında, Kurt Lewin'in

(1951) Alan Kuramı ve Luce ve Raiffa'nın (1957) Oyun Kuramı'ndan da etkilenmiştir. Sosyal mübadele kuramının savunduğu görüşlerden bir tanesi; bireylerin keyif aldıkları ilişkilere yaklaşma; acı veren ilişkilere de kaçınma güdüleri olduğudur. Thibaut ve Kelley'de (1959) oluşturdukları kuramda yakın ilişkileri açıklamada bu görüşe benzer şekilde etkileşime ve sonrasında elde edilen davranışlara yoğunlaşırken bu yakın ilişkilerdeki etkileşimlerin ödül ve bedel temelli olduğunu savunmaktadırlar. Başka bir deyişle yakın ilişki durumundaki etkileşim sürdürülen ilişki sonucunda alınan ödül ve ödenen bedel sonucuyla şekillendiğini belirtmektedirler. Örneğin ilişki sonunda elde edilen haz; ödül, acı ise; bedeldir. Bu iki kavram arasındaki etkileşimdeki ilişkiyi belirler. Karşılıklı Bağımlılık Kuramı (KBK) bu görüşü temel alarak, karşılıklı ilişkisel bağlanımın neticesinde, edinim ve güdülerin çiftlerde şekillenmesinin nasıl olduğunu açıklamaktadır. (Kelley ve Thibaut, 1978). Bu nedenle kuramda yoğunlaşılacak ana nokta, yakın ilişki halindeki çiftler arasındaki güdü ve davranışları meydana getiren karşılıklı bağlanım etkileşimidir. Buradaki etkileşim kavramı araştırmacılar tarafından, eşlerin birbirleriyle iletişim sağlamaları, birbirlerini mutlu etmeye çalışmaları şeklinde tanımlanmaktadır (Rusbult ve Ark., 2001b). KBK'daki karşılıklı bağımlılık kavramı, etkileşim halindeki bireylerin, birbirlerinin talepleri, seçenek tercihleri ve edinimleri üzerindeki etkilerinin düzeyini ve özelliğini ifade eder (Thibaut ve Kelley, 1959). Rusbult ve Arriaga'ya (1997: 221-250) göre karşılıklı bağlanım etkileşim halindeki kişilerin, eşin tercihi, güdüleri ve edinimlerini temel alarak birbirlerinin şu anki yaşantılarına uygun yada birbirlerinin yaşantılarını etkileyerek faaliyette bulunma şekli ve seviyesi olarak ifade edilmektedir. Thibaut ve Kelley'e (1959) göre kurulan yakın ilişki sadece eşlerin hali hazırdaki davranışlarını ya da kazanımlarını etkilememekte olup aynı zamanda etkileşimde bulunan eşlerin gelecekteki tahmini davranışlarını da belirlemektedir. Aynı zamanda bu durum etkileşim halinde bulunan bireyler arasındaki bağlanımın düzeyiyle de alakalıdır. Çünkü bağlanımın yüksek olması eşlerin birbirlerinin davranışlarını etkilemeleri için iyi bir ilişki zemini oluşturmaktadır. Aynı şekilde bağlanımın yüksek olması ilişki içindeki olumlu göstergelerle de alakalıdır. Örneğin içinde bulunulan ilişki olumlu sonuçlar gösteriyorsa doyurucu ve faydalıysa aynı zamanda paralelinde kurulan alternatif bir ilişkide bu duyguların (Doyum ve ödül) düzeyi de düşükse

bağlanım yüksektir (Agnew, ark.,1998:938; Le ve Agnew, 2003:37). Karşılıklı Bağlanım kuramı hakkında yapılan açıklamalardan hareketle, bu KBK'da çiftler arasındaki gerçekleşen etkileşimden alınan doyum (etkileşimden mutlu muyum?) ile başlayan ilişkiye yönelik bağlanımın (ilişkiyi sürdürmeli miyim?) farklı olduğu ve bu düşüncelerin ilişkinin niteliğini belirlediği vurgulanmaktadır (Büyükşahin,2006). Araştırmacılara göre doyum aşamasında ilişkinin değerlendirildiği, bağlanım aşamasında ise düzenlendiği belirtilmektedir (Holmes, 2000).

2.2.1.2. Sargınlık Modeli

Levinger (1965) tarafından ortaya atılmış olan Sargınlık Modeli'ne göre, bireyler herhangi bir zorlayıcı durumla karşı karşıya kaldıklarındakurdukları ilişkilerini devam ettirme yönünde eğilim gösterirler(Levinger,1965).Modele göre, seçeneklerin çekiciliği, mevcut ilişkinin çekiciliği ve engeller olmak üzere üç belirleyici ögesi bulunmaktadır. Levinger'a (1965) göre bu belirleyici boyutlar;

Çekicilik (seçeneklerin çekiciliği+ ilişki çekiciliği) Boyutu;

- a) Maddi çekicilik unsurları (gelir, Mülkiyet v.b.ödülleri)
- b) Sembolik Çekicilik (Kariyer,Başarı)
- c) Duygusal Çekicilik (Cinsellik,Doyum ve Arkdaşlık)

Engeller Boyutu

- a) Maddi kayıp engelleri (Ayrılık ve Boşanma)
- b) Sembolik engeller (Dini inanışları ve sosyal onaylar)
- c) Duygusal engeller

Sargınlık modeline göre, çekicilik ve engeller boyutundaki sınıflandırmalar, ilişkinin sargınlığına ve ilişkinin sürdürülmesine birbirlerinden bağımsız olarak katkı sağlarlar (Büyükşahin 2007). Sargınlık modeline göre İlişkideki çekicilik unsurlarının yüksek olması sargınlığında yüksek olmasına neden olacaktır. Bu sayede ilişkinin sürekliliğinde sağlanmış olmaktadır.Aksi durumda ise sargınlık düşük olacak ve ilişki devamlılığında sorun olacaktır.

2.2.1.3. Üçlü Bağlanım Modeli

Johnson (1973) tarafından ortaya atılmıştır. Johnson diğer bağlanım kuramlarının yanına ek olarak dini ve katı kültürel kuralları kapsayan ahlaki boyutu da savunmuştur (Adams ve Jones 1999). Johnson'a (1973) göre bağlanım, ilişkiyi sürdürmeye yönelik kişisel karardır. Bu Kişisel Kararı üç boyut etkilemektedir. Johnson'a, (1999:73) göre Bağlanımı etkileyen Boyutlar;

a) *Kişisel Bağlanım Boyutu*; ilişkiyi sürdürmek istediği için sürdürme ilişkiyi sürdürme çabasıdır. Belirleyen unsurlar;

-ilişkinin çekiciliği

-eşin çekiciliği *İlişkiyi devam ettirmek istiyorum*

- ilişki kimliği

İçsel kaynaklı ve seçime dayalı bir boyuttur. İlişkiye ve eşe ait olumlu duyguları içerir (Johnson, 1999)

b) *Ahlaksal Boyut*; ilişkinin sürmesi gerekliliğinden dolayı ilişkiyi sürdürme çabasıdır. Belirleyen unsurlar;

-ahlaki kaygılar (Kültürel zorunluluklar),

-karşıdaki eşe karşı duyulan sorumluluk *İlişkiyi devam ettirmeliyim*

-Dini ritüeller ve inançlar

İçsel Kaynaklı zorlayıcı bir boyuttur. Bireyin içerisinde bulunduğu kültürden ve bireyin ahlaki gelişiminden kaynaklı unsurlardır.

c) *Yapısal Boyut*; ilişkinin sürmesizorunluluğu olduğu için devam ettirme çabasıdır. ilişkiyi sürdürme kararını etkilemektedir.

- Alternatif ilişki seçenekleri,

-İlişkinin devamına yönelik sosyal zorunluluk *Sürdürmek zorundayım*

- ilişkiyi bitirmenin zorluğu ve yaptırımları

Dışsal kaynaklı zorlayıcı bir boyuttur. İlişkinin bitmesi durumunda karşılaşılabilecek olan zorluklar ve yaptırımlar ilişkinin kaderini belirlemektedir.

Johnson'a (1991:117) göre, bireyler ilişki durumunda bu boyutların tamamını göz önüne alarak, ilişkilerini sürdürme ya da bitirme kararına karşı motive olurlar.

2.2.1.4. Yatırım Modeli

Bu model yakın ilişkilerin başlatılması ve sürdürülmesi konusunda karşılıklı bağlanım kuramının, ilişki doyumu, seçeneklerin özelliğinin değerlendirme kavramlarına ek olarak ilişkiye yapılan yatırımlar kavramını da savunmuştur. Yatırım modeli Karşılıklı Bağlanım Kuramına Benzer olarak yakın ilişkilerdeki doyum (ilişkide pozitif hissetme) ve bağlanım (ilişkiyi sürdürme isteği) üzerine yoğunlaşmaktadır. Bu modele göre, ilişki bağlanımının ve sürekliliğini belirleyen öğeler, mevcut ilişkiden alınan doyum seviyesi, var olan seçeneklerin özelliği ve ilişkiye yapılan yatırım düzeyidir (Can, 2009).

Rusbult'a, (1991) göre, bireyler, hali hazırda kurdukları ilişkinin doyumluluğuna yönelik karar alırlarken karşılaştırma seviyesi (KD), ilişkiyi devam edip etmeyeceklerine yönelik karar verirken ise seçenekler için karşılaştırma seviyesi (KDseç) kriterini kullanırlar. Karşılaştırmadüzeyi bireyin sürdürdüğü ilişkiden umduğu kazançlardır. Bireyin sosyo-kültürel hayatından medyadan vb. etkilenir (Can, 2009). Yatırım modelinde ilişki doyum ise bireyin ilişkiye yönelik bağlanımının ilişkideki ödüllerin bedellere oranı şeklinde tanımlanmaktadır (Rusbult 1983). Rusbult'a (1991) göre mevcut ilişkideki ödül seviyesi yükseldikçe ilişki doyumu artacak dolayısıyla da ilişki bağlanımı artacaktır. Örneğin bireyin mevcut ilişkisinden karşılaştırma düzeyinin üzerinde fayda sağlaması ilişkiyi doyumlu hale getirecektir. Doyumun artması da ilişki bağlanımını artırır. Doyumun artması da ilişki bağlanımını artırır. Örneğin, birey eşi ile pek çok faaliyet (çok ödül) paylaşırsa ve çok az stres (düşük beden) yaşar eşinden de az şey beklerse (düşük karşılaştırma düzeyi) bu ilişkiden doyum alır. Bireyin ilişkideki kazanımlarının azalması ve ödediği bedellerin (Örn., tartışma, stres vb.) artması durumunda ise ilişki sonlanma durumuyla karşı karşıya kalabilecektir. Le ve Agnew'e, (2003) göre kazançlar, bu içsel standartların altına düştüğünde doyumсуuzluk görülür. Rusbult'a (1983) göre bu durumda yapılan yatırım seviyesi ilişkinin sürmesini sağlayacaktır. Rusbult ve Ark., (1998) düşük doyumlu ilişkiye yapılan yatırım miktarının artmasının ilişki istikrarının devam edeceğini savunmaktadırlar..

Yapısal modelde doyum ve seçeneklerin niteliği durumlarının yanında ilişki doyumunu etkileyen üçüncü faktör ilişkinin sona ermesi durumunda

yaşanılacak olan maddi (eşya,çocuk vb.) ve psikolojik (enerji, çaba vb.) yaptırımlardır (Rhatigan ve Axsom 2006:153).Yatırım boyutu, ilişkideki anılar, alınan eşya, kurulan dostluklar, arkadaşlıklar ve çocuklar gibi somut ve soyut bütün kazanımları içerir. Ayrıca toplumsal kurallar ve ahlaki yargılar da buyatırımlara yüklenen anlamın daha fazla olmasına neden olur (Johnson,1991). Bu da yaptırımların bireyden bireye kültürden kültüre farklılaşmakta olduğu göstermektedir. Rusbult'a (1983) göre ilişkiye yapılan yatırımlar içsel ve dışsal olarak ayrılabilir. İçsel yatırımlar doğrudan ilişkiye yapılan, duygusal gayret, çaba vb.duygusal durumlar iken, dışsal yatırımlar ise, dolaylı olarak ilişkiye yatırım olarak yapılan çocuk, anılar, kurulan dostluklar, alınan nesnelere vb.'dir.bireylerde doyum sağlanamayan ilişkilerin sürdürülmesinde bu yatırımların devreye girdiği durumlarda ilişkinin sürekliliği sağlanmaktadır.Rusbult (1980) ilişkiye yapılan yatırımların anı paylaşımı ve ortak arkadaşlar dostluk gibi ödül şeklinde meydana gelirken, psikolojik çaba veya maddi yatırımlar gibi bedellere dönüşebilir bu yatırımlar kişiyi mevcut ilişkisine hapseder ve ilişkinin sonlanmasını zorlaştırır ilişki mutsuzda olsa devam eder.

2.4.Evlilik

Bu bölüm de evlilik, gençlerin evlilik tercihleri, evlenme türleri, eş seçme tercihleri ve beklentileri ele alınacaktır.

Literatürde evlilik günü birlik arzu ve zevklerin ötesinde çiftleri bir olarak kaynaştıran, onlara ortak bir gelecek çizen, acı ve sevinçlerinde aynı duyguları meydana getiren ve sonrasında gelecek kuşakları bir kan bağı ile bağlayan ruhsal bedensel ve sosyal bir birleşmedir (Saygılı, 1990: 9).Başka bir tanımda ise evlilik kanunen yaşları uygun olan iki bireyin, içerisinde buldukları toplumda bilinen ve kabul edilen bir cinsel yönden birlik hali şeklinde belirtilmektedir (Giddens, 2000: 148).

Evlilik kavramı toplumsal hayatın sağlığı, insan neslinin üremesi ve sürekliliği açısından önemli bir unsurdur. Evlilik sonucunda meydana gelen aile, çocuk ve oluşan sosyal bağlar toplumsal kabulle birlikte sosyal hayatın gelişmesinde önemli bir rol üstlenmektedir. Evlilik toplumsal yapının bir ögesi olmanın yanında bireylerin kişisel mutluluk amacı olarak da değerlendirilmektedir. Waite ve Gallagher'da, (2000) insanların hayatlarındaki

önemli amaçlarından birisinde mutlu bir evliliğe ulaşmak olduğunu ifade etmektedir. Ancak evlilik belirtildiği gibi bireye her zaman mutluluk vermemektedir. İlişkinin sorunlu olması, eşlerin psikolojik ve fiziksel yapıları vb. bir çok neden evliliği etkilemektedir. Bu sorunlar neticesinde gerçekleşen boşanmalar hem bireyleri etkilediği gibi onların aileleri ve çocuklarının da ciddi oranda etkilemektedir (Çakır,2008).Evlilikler üzerine yapılan araştırmalar göstermiştir ki evlilik sürecinde yaşanan sorunlar bireylerin yaşamlarındaki en stresli yaşantılardan birisi olduğu ve bu durumun kişilerin fiziksel ve psikolojik sorun yaşama ihtimali artmaktadır (Gottmann, Ark., 1998:5).Eskin'e (2012) göre evlilik ilişkilerinde çiftlerin yaşadıkları problemlerin ve sonucunda gerçekleşen boşanmaların nedenlerinden biriside evlilik uyumlarıdır.Erberk ve Ark.,'na(2005) göre evlilik uyumu eşlerin ailelerini etkileyen veya ailelerini etkileyen durumlarda bir araya gelip sağlıklı iletişim kanallarıyla fikir birliği yapıp problemlerini çözebilmesidir. Bireylerin bu aşamada gerçekleştireceği eşine karşı yaklaşımı ve iletişimi kaynağını önceki bölümde bahsedildiği üzere aileden edindiği bağlanma ve bağlanım durumlarından almaktadır. Yine aynı şekilde bireylerin evlilik öncesindeki beklentileri, evlilik tercihleri, evlilik türleri ve yaşam tarzları evlilik uyumunu etkileyen faktörler olarak değerlendirilmektedir.

2.4.1. Evlilik Sınıflandırmaları

Tarihsel ve sosyolojik yönü başta olmak üzere birç yönü olan evliliğin evlilik çeşitleri ve evlenmenin gerçekleşme usulü tarihsel zaman içerisinde topluma zamana göre farklılaşmalara uğramıştır. Günümüzde karşılıklı anlaşma ile nikah üzerine oturtulan evlilik daha önceki dönemlerde farklı şekillerde gerçekleşmiştir.

Literatürde evliliklerin ilk başta , ikamet edilen yere göre; ikinci olarak, partner niceliğine göre; üçüncüsünde, eşin grubuna; dördüncüsü, baskın otorite ilişkilerine ve beşinci olarak secereye yönelik yapıldığı görülmüştür (Gökçe, 1978:8;Sezen, 2005: 12-13;Öz-kalp, 2011: 135-136).

a) *Oturulan yere göre evlilik*;patrilokal, neolokal ve matrilokal, olmak üzere üç gruba ayrılmaktadır.Patrilokal evlilik şekli; kadının, erkeğin ailesiyle birlikte evde oturmasıdır. Matrilokal Şekil; erkeğin kadının evinde

oturmasıdır. Neolokal evlilik türünde eşler ailelerinin yanında kalmazlar ve onlardan bağımsız olarak kendilerine ev kurarlar.

b) *partner niceliğine göre evlilik*; tekli ve çoklu olmak üzere iki gruba ayrılır. Monogami tek eşlilik, Poligami ise çok eşliliğdir. Poligami Poliandri ve Polijini olarak iki gruba ayrılır. Poliandri kadının birden fazla erkekle evlenmesidir. Polijini erkeğin birden fazla kadınla evlenmesidir.

c) *partnerin seçildiği gruba göre yönelik evlilik*; grup içi ve grup dışı olmak üzere iki grupta değerlendirilir. İç evlilik, akraba ve aynı sosyal grup evliliği (din, soy-nesil, aşiret, mezhep, vb.), dış evlilik ise farklı sistemlerdeki ve akarabalardaki bireylerle yapılan evliliklerdir (Altunek, 2001: 19).

d) *Otorite ilişkilerine göre evlilik*; ataerkil kültür evliliğinde denebilir. Evlilikte ataerkil düzen hakimdir (Özkalp, 2011: 135-136).

e) *Soyagöre*; Evliliklerde malın ve mirasın nasıl paylaşılacağına ilişkin bir evlilik türüdür. Patrilineal (patrilineal): Mal paylaşımında baba soyu üstünlüğüne göre yapılır. Matrilineal (matrilineal) sistemde: mal paylaşımı anne soyunun üstünlüğüne göre yapılır. Bilateral sistemde anne ve baba tarafının mirastan eşit hak alması kuralı vardır.

2.4.2. Tercihli Evlilik ve Evlenme Şekilleri

Literatürde bir görücü usulü evlenmeden, anlaşarak evlenmeye, akraba evliliğinden, internet evliliğine kadar bir çok evlilik çeşidi bulunmaktadır. araştırmacılara göre, yaklaşık otuz çeşit evlilik şekli mevcuttur (Sezen, 2005: 185-196).

Sezen'e (2005) göre tercihli evlilik türleri, tanışarak, görücü usulü ile, kaçarak, başlık parasına yönelik, anlaşmalı olarak, beşik kurtmesi, berdel, kuma evliliği, TV evliliği, internet evliliği şeklinde sıralanmaktadır. Araştırmanı konusu itibarıyla bu evlilik türlerinin açıklamasına girilmeyecektir.

2.4.3. Evlilik Nedenleri

Evlilik nedenleri öznel bir değerlendirmedir. Bu yüzden kişiden kişiye toplumdan topluma değişen evlilik nedenleri bulunmaktadır. Bunlardan bazıları aşağıda sıralanmıştır.

Ekonomik özgürlüğe kavuşma isteği; araştırmacılara göre evlilik sonucu kurulan aile, toplum tarafından şahsi mülkiyet ve yasal varislere

duyulangerekliliğin ortaya çıkışının sonucudur (Angels, 1992:77). Evlilik bu açıdan ekonomik bir amaç olarak da ortaya çıkmaktadır. Para kazanan biriyle evlenmek, zengin bir aileye kavuşmak veya mirasın artması şeklinde niyetlerle yapılan evlilikler ekonomik açlar taşımaktadır.

Toplumsal onay ve kabul görmesi; evlilik tüm toplumlarda kabul görmüş bir unsurdur. Toplumda bireyler evlilik sonucu kurulan ailelelerden doğup büyürler ve kendileride bir evlilik sonucu aile kurarak neslin devamını sağlarlar. Bu döngü içerisinde evlilik zamanı gelince alınması gereken bir karar olup toplum tarafından da beklenilmektedir.

Neslin devamı isteği; evliliğin en büyük amaçlarından biriside çocuk sahibi olmak ve neslin devamını sağlamaktır. Bireylerin evlilikle çocuk sahibi olmaları toplum tarafında kabul gören davranış şeklidir. Bu açıdan bireyler neslin devamı ve anne/baba olma isteği ile evlilik gerçekleştirmektedirler.

Hayat arkadaşı isteği; insanoğlu sosyal bir canlıdır. Yalnızlık insanoğluna göre değildir. bireyler duygularını paylaşmak, destek almak, destek sunmak ve diğer sosyal ihtiyaçlarını gidermek amacıyla bedensel ve duygusal yakınlık istemektedir. Ailesiyle ve toplumla bir yere kadar giderebildiği içsel bir ihtiyaç olan bu arzuyu giderme adına birey evliliği istemektedir (Gençtan,1982:90)

Mutlu olma isteği; mutlu olmak bütün bireylerin en büyük amacıdır. Evlilik insanların mutluluk düzeylerini arttıran bir olgudur (Köroğlu,2013:25). Bazen ise evlilik bireylerin kendi yaşamlarındaki sosyo-ekonomik mutsuzluklarından kaçmak istedikleri daha mutlu olma amacıyla sığındıkları bir kurumdur.

Ortaklık kurma isteği; literatürde evlilikle bireylerin birbirlerinin ihtiyaçlarını gidermeleri, bu ihtiyaçlar için anlaşmaları ortaklık olarak görülmektedir. Örneğin Gittins'e (1981) göre evlilik, kadının iş gücünü, cinselliğini ve verimlilikpotansiyelini verip, erkek tarafından korunma, çeşitli ihtiyaçlar-bakım ve çocuklar üzerinde bir takım haklar kazandığı bir çeşit iş ilişkisi şeklinde tanımlanmaktadır (Gittins, 1991,87). Bu iş ilişkisinde karşılıklı kazanımlar vardır ve bu kazanımlar iki taraf içinde önemlidir.

Cinsellik yaşama isteği; evlilik cinselliğin yaşanması açısından meşru kılınan bir kurumdur. Bireyin hem dini hemde toplumsal açıdan meşru yollardan cinselliğini yaşaması evlilik ile mümkündür. Ancak bir çok toplumda

hala güncelliğini koruyan bir neden olan cinsellik yaşama isteği bazı toplumlardan evlilik nedeni olmaktan uzaklaşmıştır.

Toplumsal statü isteği; evlilik toplum tarafından istenileni bir olgudur. Bireyler içinse bir statü alma aşamasıdır. Toplumda bekar olarak girdiği sosyal ortamlar ve arkadaşlık ortamları yaşla birlikte değişmekte ve evlilik kavramını gerekli kılmaktadır. Örneğin kız çocuk statüsünde olan kadın evlilik yoluyla eş konumuna geçince otoritesinin artışı ile sosyal olarak statü artması yaşamaktadır. (Gittins, 1991,87).

2.5.Evliliğe Yönelik Beklentiler

Evlilik toplumda kabul gören ve toplumsal bir gereklilik olarak algılanan bir olgudur. Farklı ortamlarda yetişmiş duyguları ve düşünceleri farklı iki bireyin aynı çatı altında birleşmesi önemli bir olaydır. Farklı cinsiyetteki eşlerde evlilik amaçları ve beklentileri farklı olabilmektedir. Barich ve Bielby'e (1996) göre evliliğe yönelik beklenti bireylerin evlilik kurumu içerisinde eş olarak kendilerini hayal etme şekildedir. Araştırmacılara göre evlilik hayatından beklentiler ve evliliğin amacı kişiden kişiye değişmektedir (Ceylan,1994:20). Araştırmacılara göre değişen bu beklentiler genellikle eşlerin evliliğe yönelik uygun görülen rolleri ve evliliğin ne şekilde yürüyeceğine dair kabulleri kapsamaktadır(Grant, 2000). Grant'a, (2000) göre bu beklentiler, evlilik ilişkisinin doyumunun önemli yordayıcılarından bir tanesidir. İki farklı beklentileye sahip bireyin aynı çatı altında birleşmesi uyum kavramını akla getirmektedir. Uyum, mutlu evliliğin itici gücü yakıtı konumundadır. Araştırmacılara göre özellikleri farklı iki bireyin evlilik beklentileri birbirine ne kadar yakın olursa, mutlu evliliğin itici gücü olan uyum da o kadar kolay sağlanır (Tarhan, 2012:18). Aynı şekilde eşler arasında evlilik beklentilerinin farklı olması ya da gerçekçi olmaması sonucu yaşanan doyumsuzluklar uyumu etkilemektedir (Larson,1988). Yapılan araştırmalar da göstermiştir ki bu beklentilerin fazla mükemmeliyetçi olması, evlilikte düş kırıklıklarına ve sorunlara neden olmaktadır (Larson ve Brandey,1988). Evliliğe yönelik beklentiler, bireylerin geçmiş yaşantılarına ve ailesinden yaptığı gözlemlere bağlı olarak da değişmektedir. Riggio ve Weiser, (2008) bireylerin evlilikten beklentilerini eşiyile kurduğu yakın ilişkilerle, kendi ailesini gözleyerek veya diğer evli bireyleri gözleyerek şekillendirdiğini belirtmiştir. Bu

durum göstermiştir ki evlilik beklentileri kişiler dünyadan etkilendiği gibi içinde bulunulan ailenin kültürü ve toplumsal yapıdan da etkilenmektedir. Ülkemizin doğu ve batı bölgelerinde beklentilerin farklılaşması toplumsal yapının kültür ve geleneklerinin etkisinde de olduğunu göstermektedir.

2.5.1. Evlilik Beklentilerini Etkileyen Faktörler

Günümüzde bireylerin evlilik tercihleri sürekli değişmektedir. Bireylerin evlilik üzerine tercihleri konusunda bazı yeni beklentiler ortaya çıkarken önceki dönemin bazı tercihleri de demode olmaktadır. Ancak temelde bazı temel faktörlerde önemli bir değişme olmamaktadır. Örneğin fiziksel güzellik, maddi zenginlik, dindarlık, bekaret, edep-ahlak ve soy her zaman önemli eş seçme kriterleri olarak görülmektedir (Koroğlu,2014). Ancak eş seçme kriterlerinin yanında bu kriterleri etkileyen ve şekillendiren evlilik beklentilerini de etkileyen faktörler bulunmaktadır.

Evliliğe yönelik beklentileri etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Bu faktörler bazıları aşağıda sunulmuştur.

Birinci faktör cinsiyet faktörüdür. Larsen, Ark. (2011), üniversite öğrencileri üzerinde yaptıkları araştırma sonucunda erkeklerin kızlara nazaran beklentilerinin daha olumlu olduklarını belirlemiştir.

Evlilik beklentilerini etkileyen diğer bir faktör bireyin parçalanmış ailede bulunmasıdır. Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada parçalanmamış ailede olan öğrencilerin, ebeveynleri boşanmış olan öğrencilere göre evlilikten beklentilerinin de daha olumlu başka bir deyişle iyimser olduğunu saptanmıştır (Larsen, Ark., 2011).

Evlilik beklentilerini etkileyen bir diğer faktörde bireylerin romantizmle beklentileridir. Bu beklentilerin fazla olması gerçekçi olmayan mükemmeliyetçi beklentilerin gelişmesine zemin hazırlamaktadır (Jones ve Nelson,1996).

Evlilik beklentisi üzerindeki faktörlerden biriside yaş faktörüdür. Gassanov,ve Ark.,'na (2008)göre ergenlik dönemindeki bir çok birey evlenmeyi ileriki yaşlara ertelemekte ve büyüyen yaşla birlikte evlilikten beklentiler ve kararsızlıklar daha fazla yaşanmaktadır. Plotnick'a (2007) göre yapılan son araştırmalar evlilik için ideal yaş döneminin üniversite dönemine denk gelen 20-25 yaş aralığıdır.

2.6. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Üzerine Yapılmış Yurt İçi ve Yurt Dışı Araştırmalar

Rusbult (1983), tarafından yapılan çalışmada ilişkide bağlanma düzeyinin artması ilişkiden alınan doyumun artmasına ve alternatif ilişki düşünme boyutunun azalmasına neden olduğu saptamıştır.

Rusbult, Johnson ve Morrow'da (1986) yaptıkları çalışmada benzer olarak bağlanımı cinsiyet, yaş, ilişki türü ve eğitim düzeyi ile araştırmışlardır. Bu değişkenlerden bağlanım düzeyinin artışının ilişkiden sağlanan doyum ve yatırımların artmasına neden olduğunu belirlemiştir.

Hendrick, Hendrick ve Adler (1988) tarafında aşk biçimleri ve ilişki doyumunu üzerine yapılan araştırmada, benlik saygısı ve ilişki doyumunu yüksek olan kişilerin ilişkilerine diğer bireylere oranla ilişkilerine daha fazla yatırım yaptıkları ayrıca tutkulu aşk ve arkadaşça aşk biçiminin ilişkiden alınan doyumunu yordadığı ayrıca oyun gibi aşk ve sahiplenici aşk biçimlerinin ilişkiden alınan doyumunu olumsuz şekilde etkilediği belirlenmiştir.

Johnson ve Rusbult (1989) bireylerin alternatif eşleri karşılaştırma seviyelerini ve etkileyen faktörleri saptama adına romantik ilişki içerisinde olan üniversite öğrencileri üzerinde üç farklı çalışma gerçekleştirmiştir. Birinci araştırma sonucuna göre günlük hayattaki alternatiflerin kalitesinin pozitif düşünülmesi mevcut ilişkileri olan bireylerde azalmakta, ilişkileri bulunmayan bireylerde ise yükselmektedir. İkinci araştırma sonucunda ise bağlanım düzeyi diğer bireylerden yüksek olan bireylerin mevcut ilişkilerin de sorun yaşadıklarında bile alternatif ilişkilerin değerini yüksek olmadığı, bu nedenle seçenekleri negatif olarak değerlendirdiği saptanmıştır. Üçüncü araştırmada benzeşim deneyi yapılmıştır. Bu deneyin sonucunda yüksek bağlanım durumunda alternatif ilişkileri kabul etmeme eğilimi ve değersiz görme durumu daha yüksek çıkmıştır. Sonuç olarak bahsedilen üç araştırmada yüksek bağlanım düzeyinin olması alternatifleri değersizleştirme tutumu ilişkiden alınan doyumdan ziyade ilişkiye yönelik kurulan bağlanım düzeyi ile ilişkili bulunmuştur.

2.7. Evlilik ve Beklentileri Üzerine Yapılmış Yurt İçi ve Yurt Dışı Araştırmalar

Boyer ve Pennington (2001), tarafından yapılan ebeveynleri birlikte olan ve boşanmış aileden gelen öğrencilerin evlilik beklentilerini karşılaştırdığı araştırmada ebeveynleri birlikte olanların evlilik beklentilerinin daha pozitif gerçekleştiği, ebeveynleri boşanmış olan bireylerin romantik ilişkiler hakkında olumsuz beklentiler içerisinde oldukları belirlenmiştir.

McNulty ve Karney, (2002) tarafından yapılan çalışmada evliliğe ilişkin beklentilerin yüksek olmasının bu beklentileri karşılamanın zorluğuna neden olduğunu ve karşılanmadığı zaman çoğunlukla mutsuzluğun gerçekleştiğini belirtmiştir.

Bruce, Flora ve Stacey, (2004) evlilik beklentilerini cinsiyete göre inceledikleri çalışmada, bayan öğrencilerin evlilik beklentilerinin erkek öğrencilere göre daha iyimser (pozitif) olduğunu belirlemiştir.

Willet' de, (2009) benzer şekilde Kız bireylerin evlilik beklentilerinin erkek bireylere nazaran iyimserlik düzeyinin daha yüksek olduğunu belirlemiştir.

Kobak ve Hazan (1991), yaptıkları çalışmada eşlerin güvenli bağlanma stili geliştirmiş olması ile evlilik doyumu arasında önemli bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Yılmaz'ın (2012) üniversite öğrencileri ile yaptığı araştırmada evlilik çağına gelmiş gençlerin yaklaşık %70'i evlilik kararını kendisinin alacağını ancak ailesinin fikrini de alacağı düşüncesine sahip olduklarını belirlemiştir (Yılmaz, 2012).

Ceylan'ın (1994) yaptığı araştırmada da evlilik çağına gelmiş gençlerin %79,3'ünün evlilik kararı aşamasında bu kararını kendilerinin vermesi gereken bir karar olduğu düşüncesine sahip oldukları belirlenmiştir.

Tutarel-Kışlak ve Çavuşoğlu'nun (2006) 100 evli çift örneğinde yaptığı araştırmada, evli bireylerde saplantılı, güvenli, korkulu ve kayıtsız bağlanma stiline sahip olanlar arasından, bağlanma stilleri güvenli ve saplantılı olanların evlilik uyum düzeyleri diğer bağlanma biçimlerine göre yüksek çıkmıştır.

Simpson (1987) yaptığı çalışmada, evlilik öncesi ilişkilerde, ilişki istikrarını etkileyen ve partnerler arasında ayrılığın yaşanması durumun da

yaşanması muhtemel olan stresin seviyesi değerlendirilmiştir. Araştırmada bireyleri sorulan faktörlerden, ilişki süresi, partner bulma imkânı ve ilişkide kurulan yakınlık faktörleri ilişkinin sonlanması halinde duyulan, duygusal tepkinin yoğunluğunu ve süresini etkili bir şekilde yordamıştır. Ayrıca ilişki doyumu, ilişkinin devam etme süresi, ilişkide kurulan yakınlık, ilişki özgünlüğü ve cinsel ilişkinin ilişki istikrarını etkili bir biçimde yordadığı saptanmıştır.

Lussier, Sabourin ve Turgeon (1997), tarafından bağlanma düzeyleri üzerinde çalışmada, kaçınan ve kaygılı bağlanma stiline sahip eşlerin, güvenli bağlanma stiline sahip olan eşlere görevliliğe yönelik daha çok stres yaşadıkları saptanmıştır.

3. BÖLÜM: YÖNTEM VE TEKNİKLER

3. Yöntem

Araştırma tanımlayıcı bir araştırma olup, ilişkisel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilecektir.

3.1. Evren ve Örneklem

Araştırma evrenini Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Lefkoşa ilçesinde kurulu Yakın Doğu Üniversitesine 2018 Bahar döneminde devam eden lisans ve lisansüstü öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırma evreninin tamamına ulaşılması zaman, maliyet ve kontrol bakımından güç olacağından dolayı evreni temsil edecek şekilde basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak bir örneklem seçilecektir. Araştırma evreninde yer alan öğrenci sayısı bilinmediğinden dolayı örneklem sayısı evreni bilinmeyen örnekleme formülü ile saptanmıştır.

Örneklem sayısı ;

n:Örnekleme alınacak birey sayısı

p:İncelenen olayın görülüş sıklığı (gerçekleşme olasılığı)

q:İncelenen olayın görülmeşiş sıklığı (gerçekleşmeme olasılığı)

t:Belirli bir anlamlılık düzeyinde, t tablosuna göre bulunan teorik değer

d:Olayın görülüş sıklığına göre kabul edilen örnekleme hatasıdır.

$$n = \frac{z_a^2 p * q}{d^2} \quad n = \frac{(1.96)^2 * 0.50 * 0.50}{(0.05)^2} = 384$$

Buna göre araştırma evreninde %95 güven düzeyi ve %5 örnekleme hatası ile 384 öğrenci örnekleme dahil edilecektir.

3.2. Veri toplama araçları

Araştırma verileri sosyo-demografik özellikler, Yakın İlişkilerde yaşantılar envanteri Ve Evlilik beklentisi Ölçeği olmak üzere 3 bölümden oluşan anket formu aracılığıyla toplanacaktır.

3.2.1. Sosyo-demografik özellikler anketi

Araştırmacı tarafından demografik özelliklerin belirlenmesi amacıyla kişisel bilgiler anketi hazırlanmıştır. Anket formunun birinci bölümünde yer alan sosyo-demografik özellikler formunda öğrencilerin yaş, cinsiyet, öğrenim görülen sınıf, gelir gibi sosyo-demografik özellikleri, romantik ilişki durumları ve ebeveynlerinin ilişki durumlarının saptanmasına yönelik sorular yer almaktadır.

3.2.2. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinin orijinali Fraley ve arkadaşları (2000) tarafından geliştirilmiş olup, Türkçe uyarlama çalışması Selçuk ve arkadaşları (2005) tarafından yapılmıştır. Ölçek 7'li derecelendirme kullanılarak hazırlanmış 36 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğe verilen yanıtlar hiç katılmıyorum=1, tamamen katılıyorum=7 olacak şekilde puanlanmaktadır. Ölçekte yer alan ; 4, 8, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 24, 26, 30, 32, 34, 36 numaralı maddeler 7'den 1'e olacak şekilde ters puanlanmaktadır. Ölçekte kaçınmacı bağlanma ve kaygılı bağlanma olmak üzere 2 alt boyut yer almakta olup, çift numaralı maddeler kaçınmacı, tek numaralı maddeler ise kaygılı bağlanma alt boyutuna aittir. Kaçınmacı bağlanma boyutuna ait Cronbach alfa katsayısı 0,90, kaygılı bağlanma boyutuna ait Cronbach alfa katsayısı ise 0,86'dır (Selçuk ve ark, 2005).

3.2.3. Evlilik Beklentisi Ölçeği (MarriageExpectationScale)

Jones ve Nelson (1996) tarafından geliştirilen orjinal adı Marriage Expectation Scale olan “Evlilik Beklentisi Ölçeği” evliliğe yönelik beklentileri ölçmektedir. Evlilik Beklentisi Ölçeği 2016 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi öğretim görevlileri Prof. Dr. Ferda Aysan ve arkadaşları tarafından Türkçeye uyarlanarak, ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Öncelikle ölçeğin dil geçerlilik katsayısı .98 olarak bulunmuştur. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .93, test-tekrar test güvenilirlik katsayısı ise .97 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin tek faktörlü yapısı doğrulayıcı faktör analizi yöntemiyle test edilmiştir. Araştırma sonuçları, ölçeğin tek faktörlü yapısının doğrulandığını ve evlilik beklentilerini ölçmede kullanılabileceğini ortaya koymaktadır.

40 maddelik, 5’li likert tipi tek boyutlu bir ölçektir. Evlilikte samimiyet, eşitlik ve uyumluluk ilgili beklentiler ölçülmektedir. Samimiyeti ölçen maddeler; iletişim, duygusal yakınlık ve cinsel ilişki ile ilgilidir. Eşitliği ölçen maddeler; ev işleri, aile, arkadaşlık ve çocuk bakımını kapsayan maddelerdir. Uyumluluğu ölçen maddeler; evleneceği kişinin kişilik ve fiziksel özellikleri ile ilgilidir (Jones ve Nelson,1996). Ölçekten alınacak düşük puan evlilikle ilgili kötümser beklentiyi, yüksek puan idealist beklentiyi, ortalama puan ise gerçekçi bir beklentiyi işaret etmektedir. Ölçekten alınacak en düşük puan 40 en yüksek puan ise 120’dir. Sıfır ile 85 puan aralığı kötümser, 86-96 puan aralığı gerçekçi, 97-120 puan aralığı idealist beklenti olarak sınıflandırılmıştır (Jones ve Nelson 1996). Jones ve Nelson tarafından yapılan ölçeğin geliştirme çalışmalarında test tekrar test güvenilirlik katsayısı .80, iç tutarlılığını belirlemek için hesaplanan Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı ise .79 olarak bulunmuştur.

3.2.4. Verilerin İstatistiksel Değerlendirilmesi

Araştırma verilerinin istatistiksel çözümlenmesinde Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 24.0 paket programı kullanılacaktır. Öğrencilerin sosyo-demografik özellikler ve ölçeklere verdikleri yanıtların dağılımı frekans analizi kullanılarak saptanacaktır. Ayrıca öğrencilerin ölçek toplam puanlarına ilişkin ortalama, standart sapman, en küçük ve en büyük değer gibi tanımlayıcı istatistikler kullanılacaktır.

Araştırmada kullanılacak olan hipotez testlerinin belirlenmesi maksadıyla ölçek puanlarının normal dağılıma uyumu Kolmogorov-Smirnov testi, Shapiro-Wilk testi, QQ plot ve arpıklık-basıklık katsayıları ile incelenecektir. Veri setinin normal dağılma uyması halinde parametrik, aksi takdirde ise parametrik olmayan test istatistikleri kullanılacaktır. Ayrıca katılımcıların ölçek puanları arasındaki ilişki korelasyon analizi ile belirlenecek ve doğrusal regresyon analizi kullanılacaktır.

4. BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde envanter uygulamasından elde edilen verilerin analizine yer verilecektir.

4.1. Çalışma Verilerine İlişkin Açıklayıcı Analizler

Tablo 1.

Öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerine göre dağılımı

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	173	44,13
Erkek	219	55,87
Yaş Grubu		
18-20 yaş arası	121	30,87
21-23 yaş arası	191	48,72
24 yaş ve üzeri	80	20,41
Uyruk		
KKTC	29	7,40
TC	363	92,60
İkamet edilen yer		
Köy/Kasaba	67	17,09
Şehir	325	82,91
Sınıf		
1.Sınıf	124	31,63
2.Sınıf	137	34,95
3.Sınıf	54	13,78
4.Sınıf	77	19,64
Ebeveynlerin medeni durumu		
Evli	335	85,46
Boşanmış/Ayrı	41	10,46
Herhangi biri vefat etmiş	16	4,08
Ailenin gelir düzeyi		
Düşük	15	3,83

Orta	158	40,31
İyi	182	46,43
Çok iyi	37	9,44
Kendi gelir düzeyi		
Düşük	54	13,78
Orta	142	36,22
İyi	159	40,56
Çok iyi	37	9,44

Tablo 1.'de araştırmaya katılan öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerine göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 1. incelendiğinde, araştırma kapsamına alınan öğrencilerin %44,13'ünün kadın, %55,87'sinin erkek olduğu, katılımcıların %30,87'sinin 18-20 yaş arası, %48,72'sinin 21-23 yaş arası ve %20,41'inin 24 yaş ve üzeri yaş grubunda olduğu saptanmıştır. Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin %7,40'ının KKTC, %92,60'ının TC uyruklu olduğu, ikamet ettikleri yerlerin %17,09 köy/kasaba, %82,91 şehir olduğu tespit edilmiştir. Katılımcı öğrencilerin %31,63'ünün 1. Sınıf, %34,95'inin 2. Sınıf, %13,78'inin 3. Sınıf ve %19,64'ünün 4. Sınıf oldukları saptanmıştır. Katılımcıların ebeveynlerinin medeni durumları incelendiğinde, %85,46'sinin evli, %10,46'sinin boşanmış, %4,08'inin herhangi biri vefat etmiş olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılan öğrencilerin %3,83'ünün aile gelir düzeyinin düşük, %40,31'inin orta, %46,43'ünün iyi, %9,44'ünün çok iyi olduğu, kendi gelir düzeylerinin %13,78 düşük, %36,22 orta, %40,56 iyi ve %9,44 çok iyi olduğu saptanmıştır.

4.2. Örneklem Grubundan Elde Edilen Verilerin İstatistiksel Analizi

Tablo 2.

Öğrencilerin karşı cinsle romantik birliktelik yaşama durumlarına göre dağılımı (n=392)

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Romantik birliktelik durumu		
İlişkisi var	185	47,19
İlişkisi yok	207	52,81
Romantik birliktelik süresi (n=185)		
6 ay ve altı	73	39,46
7-12 ay arası	52	28,11
13 ay ve üzeri	60	32,43
Romantik birlikteliğini değerlendirme durumu (n=185)		
Düşük	12	6,49
Orta	20	10,81
İyi	75	40,54
Çok iyi	78	42,16
Daha önce romantik birliktelik yaşama (n=207)		
Evet	146	70,53
Hayır	61	29,47
Evliliğin ifade ettikleri		
Sorumluluk alma	92	23,47
Hayatı paylaşma	227	57,91
Mutluluk	32	8,16
Monotonlaşma	41	10,46
Eş seçiminde karar verme şekli		
Önce karar verir, sonra ailemin onayını alırım.	331	84,44
Önce ailemin onayını alır, sonra karar veririm.	61	15,56

Tablo 2.'de öğrencilerin karşı cinsle romantik birliktelik yaşama durumlarına göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 2. incelendiğinde, araştırmaya dahil edilen öğrencilerin %47,19'unun romantik ilişkisi olduğu, %52,81'inin ilişkisi olmadığı, romantik ilişki yaşayanların %39,46'sının ilişki yaşama süresinin 6 ay ve altı, %28,11'inin 7-12 ay arası ve %32,43'ünün 13 ay ve üzeri olduğu

saptanmıştır. Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin romantik ilişkilerini %6,49 düşük, %10,81 orta, %40,54 iyi ve %42,16 çok iyi olarak değerlendirdikleri görülmüştür. Katılımcıların %70,53'ü "Daha önce romantik ilişki yaşadınız mı?" sorusuna evet, %29,47'si hayır yanıtını vermişlerdir. Katılımcıların evliliğin kendilerine ifade ettikleri nelerdir sorusuna %23,47 sorumluluk almak, %57,91 hayatı paylaşmak, %8,16 mutluluk ve %10,46 monotonlaşmak yanıtını verdikleri görülmüştür. Katılımcıların %84,44'ünün eş seçimine karar verirken, önce karar verir, sonra ailemin onayını alırım, %15,56'sının önce ailemin onayını alırım sonra karar veririm yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Şekil I. Öğrencilerin genel olarak kendilerini psikolojik sağlık/ruh hali açısından değerlendirme durumu

Şekil I.'de araştırma kapsamına alınan öğrencilerin genel olarak kendilerini psikolojik sağlık/ruh hali açısından değerlendirme sonuçları pasta grafik şeklinde verilmiştir.

Şekil I. incelendiğinde, katılımcıların %27'sinin genel ruh halini kötü, %38'inin ruh halini orta ve %35'inin psikolojik sağlık/ ruh hali durumunu iyi olarak değerlendirdiği görülmüştür.

Tablo 3.

Öğrencilerin ebeveynlerinin evliliklerini değerlendirme durumlarına göre dağılımı (n=392)

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Annem evliliğinde mutludur		
Katılıyorum	318	81,12
Kararsızım	39	9,95
Katılmıyorum	35	8,93
Babam evliliğinde mutludur		
Katılıyorum	326	83,16
Kararsızım	31	7,91
Katılmıyorum	35	8,93
Annem ve babamın evliliği örnek alınacak bir evliliktir		
Katılıyorum	275	70,15
Kararsızım	59	15,05
Katılmıyorum	58	14,80

Tablo 3.'te öğrencilerin ebeveynlerinin evliliklerini değerlendirme durumlarına göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 3. incelendiğinde, araştırma kapsamına alınan öğrencilerin, “annem evliliğinde mutludur” önermesine %81,12’si katılıyorum, %9,95’i kararsızım ve %8,93 katılmıyorum yanıtını verirken, “babam evliliğinde mutludur” önermesine %83,16’sının katılıyorum, %7,91’inin kararsızım ve %8,93’ünün katılmıyorum yanıtlarını verdikleri saptanmıştır. Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin “anne ve babamın evliliği örnek alınacak bir evliliktir” önermesine %70,15 katılıyorum, %15,05 kararsızım ve %14,80 katılmıyorum yanıtlarını verdikleri görülmüştür.

Tablo 4.

Öğrencilerin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanlar ait tanımlayıcı istatistikler (n=392)

	n	\bar{x}	s	Min	Max
Kaygılı Bağlanma	392	3,92	0,68	2,56	7,00
Kaçınmacı Bağlanma	392	4,20	0,75	1,50	7,00
Evlilik Beklentisi Ölçeği	392	100,01	8,31	68,00	126,00

Tablo 4’de öğrencilerin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanlar ait tanımlayıcı istatistikler verilmiştir.

Tablo 4. incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin yakın ilişkilerde yaşantılar envanteri alt boyutu olan kaygılı bağlanma alt ölçeğinden ortalama $3,92 \pm 0,68$ puan, minimum 2,56, maksimum 7 puan aldıkları, kaçınmacı bağlanma alt boyutundan ortalama $4,20 \pm 0,75$ puan, minimum 1,50, maksimum 7 puan aldıkları saptanmıştır. Katılımcıların evlilik beklentisi ölçek geneli puanlarının ortalaması $100,01 \pm 8,31$, minimum 68 ve maksimum 126 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 5.

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=392)

	Cinsiyet	n	\bar{x}	s	t	p
Kaygılı Bağlanma	Kadın	173	3,94	0,64	0,658	0,511
	Erkek	219	3,90	0,70		
Kaçınmacı Bağlanma	Kadın	173	4,12	0,71	-1,898	0,058
	Erkek	219	4,27	0,77		
Evlilik Beklentisi Ölçeği	Kadın	173	100,51	7,91	1,050	0,294
	Erkek	219	99,62	8,62		

Tablo 5.'te öğrencilerin cinsiyetlerine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması amacıyla yapılan bağımsız örneklem t testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 5. incelendiğinde, araştırma kapsamına alınan öğrencilerin cinsiyetlerine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri alt boyutu olan Kaygılı Bağlanma ve Kaçınmacı Bağlanma puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p>0,05$). Kadın ve erkek katılımcılar Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri alt boyutlarından benzer puanlar almışlardır.

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin cinsiyetlerine göre Evlilik Beklentisi Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). Kadın katılımcıların ölçek geneli puanları, erkek katılımcıların puanlarından daha yüksek hesaplanmasına karşın, bu fark istatistiksel olarak anlamlı düzeyde değildir.

Tablo 6.

Öğrencilerin yaş gruplarına göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=392)

	Yaş grubu	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p	Fark
Kaygılı Bağlanma	18-20 yaş arası	121	4,10	0,71	2,67	6,61	6,544	0,002*	1-2
	21-23 yaş arası	191	3,82	0,65	2,56	7,00			1-3
	24 yaş ve üzeri	80	3,86	0,62	2,67	5,67			
Kaçınmacı Bağlanma	18-20 yaş arası	121	4,32	0,71	2,61	5,89	2,286	0,103	
	21-23 yaş arası	191	4,14	0,78	1,50	7,00			
	24 yaş ve üzeri	80	4,19	0,72	2,72	6,39			
Evlilik Beklentisi Ölçeği	18-20 yaş arası	121	101,31	7,93	75,00	120,00	3,095	0,046*	1-3
	21-23 yaş arası	191	99,88	8,25	76,00	126,00			
	24 yaş ve üzeri	80	98,36	8,80	68,00	116,00			

* $p<0,05$

Tablo 6.'da öğrencilerin yaş gruplarına göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması amacıyla yapılan ANOVA sonuçları verilmiştir.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin yaş gruplarına göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde yer alan kaygılı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Bu fark 18-20 yaş grubunda yer alan öğrencilerden kaynaklanmakta olup, 18-20 yaş grubunda yer alan öğrencilerin kaygılı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar 21-23 yaş grubu ve 24 yaş ve üzeri yaş grubunda yer alan öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin yaş gruplarına göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde yer alan kaçınmacı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($p > 0,05$).

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş gruplarına göre Evlilik Beklentisi Ölçeğinden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunduğu görülmüştür ($p < 0,05$). 18-20 yaş grubunda yer alan öğrencilerin Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanlar 24 yaş ve üzeri yaş grubundaki öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 7.

Öğrencilerin uyruklarına göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=392)

	Uyruk	n	\bar{x}	s	t	p
Kaygılı	KKTC	29	3,87	0,68	-0,400	0,689
Bağlanma	TC	363	3,92	0,68		
Kaçınmacı	KKTC	29	4,20	1,04	-0,035	0,972
Bağlanma	TC	363	4,20	0,72		
Evlilik	KKTC	29	100,45	8,02	0,293	0,770
Beklentisi Ölçeği	TC	363	99,98	8,35		

Öğrencilerin uyruklarına göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılmasına ilişkin bağımsız örneklem t testi sonuçları Tablo 7.'de verilmiştir.

Tablo 7. incelendiğinde öğrencilerin uyruklarına göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde yer alan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin uyruklarına göre Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Tablo 8.

Öğrencilerin en uzun süre ikamet ettikleri yerleşim yerine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=392)

	İkamet yeri	n	\bar{x}	s	t	p
Kaygılı	Köy/Kasaba	67	3,85	0,67	-0,848	0,397
Bağlanma	Şehir	325	3,93	0,68		
Kaçınmacı	Köy/Kasaba	67	4,05	0,74	-1,911	0,057
Bağlanma	Şehir	325	4,24	0,75		
Evlilik	Köy/Kasaba	67	100,36	7,35	0,373	0,709
Beklentisi Ölçeği	Şehir	325	99,94	8,51		

Tablo 8.'de araştırma kapsamına alınan öğrencilerin ikamet yerlerine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri alt boyutlarından ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılmasına ilişkin bağımsız örneklem t testi sonuçları verilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin ikamet yerlerine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde yer alan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). Köy/kasabada ve şehirde ikamet eden

öğrencilerin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde yer alan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından aldıkları puanlar benzerdir.

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin ikamet yerlerine göre Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Tablo 9.

Öğrencilerin sınıflarına göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=392)

	Sınıf	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p	Fark
Kaygılı Bağlanma	1. Sınıf	124	3,98	0,77	2,56	7,00	0,832	0,477	
	2.Sınıf	137	3,91	0,65	2,89	6,56			
	3.Sınıf	54	3,91	0,61	2,67	5,56			
	4.Sınıf	77	3,83	0,61	2,78	5,67			
Kaçınmacı Bağlanma	1. Sınıf	124	4,21	0,76	1,50	7,00	0,396	0,756	
	2.Sınıf	137	4,21	0,79	2,39	7,00			
	3.Sınıf	54	4,27	0,75	2,11	5,83			
	4.Sınıf	77	4,13	0,66	2,72	5,56			
Evlilik Beklentisi Ölçeği	1. Sınıf	124	101,98	8,06	84,00	126,00	3,460	0,016*	1-3
	2.Sınıf	137	99,24	8,34	75,00	120,00			1-4
	3.Sınıf	54	98,93	6,90	85,00	114,00			
	4.Sınıf	77	98,99	9,14	68,00	116,00			

* $p<0,05$

Tablo 9.'da öğrencilerin sınıflarına göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılmasına ilişkin yapılan ANOVA sonuçları verilmiştir.

Tablo 9. incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin sınıflarına göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde bulunan kaygılı bağlanma ve

kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Öğrencilerin sınıflarına göre Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). I.'nci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin Evlilik Beklentisi Ölçeğinden III.'ncü ve IV.'ncü sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre daha yüksek puan aldığı görülmüştür.

Tablo 10.

Öğrencilerin şuan karşı cinsle romantik birliktelik yaşama durumlarına göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=392)

	Romantik birliktelik	n	\bar{x}	s	t	p
Kaygılı	İlişkisi var	185	3,91	0,65	-0,142	0,887
Bağlanma	İlişkisi yok	207	3,92	0,70		
Kaçınmacı	İlişkisi var	185	4,25	0,77	1,098	0,273
Bağlanma	İlişkisi yok	207	4,16	0,73		
Evlilik	İlişkisi var	185	100,11	8,56	0,214	0,830
Beklentisi Ölçeği	İlişkisi yok	207	99,93	8,10		

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin şuan karşı cinsle romantik birliktelik yaşama durumlarına göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri alt boyutlarından ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılmasına ilişkin bağımsız örneklem t testi sonuçları Tablo 10.'da gösterilmiştir.

Tablo 10. incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin şuan karşı cinsle romantik birliktelik yaşama durumlarına göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde yer alan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin şuan karşı cinsle romantik birliktelik yaşama durumlarına göre Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Karşı cinsle romantik birlikteliği olan ve olmayan öğrencilerin Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanlar benzerdir.

Tablo 11.

Şuan karşı cinsle romantik birliktelik yaşayan öğrencilerin birliktelik süresine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=185)

	Birliktelik süresi	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p	Fark
Kaygılı Bağlanma	6 ay ve altı	73	4,05	0,78	2,56	6,56	3,179	0,044*	1-3
	7-12 ay arası	52	3,88	0,49	2,89	5,11			
	13 ay ve üzeri	60	3,77	0,55	2,78	5,00			
Kaçınmacı Bağlanma	6 ay ve altı	73	4,14	0,88	1,50	7,00	1,214	0,299	
	7-12 ay arası	52	4,29	0,66	2,11	5,89			
	13 ay ve üzeri	60	4,34	0,70	2,72	5,67			
Evlilik Beklentisi Ölçeği	6 ay ve altı	73	99,34	8,88	79,00	126,00	0,615	0,542	
	7-12 ay arası	52	100,15	8,86	68,00	120,00			
	13 ay ve üzeri	60	101,00	7,94	76,00	117,00			

* $p<0,05$

Şuan karşı cinsle romantik birliktelik yaşayan öğrencilerin karşı cinsle birliktelik süresine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması amacıyla yapılan ANOVA sonuçları Tablo 11.'de verilmiştir.

Şuan karşı cinsle romantik birliktelik yaşayan öğrencilerin karşı cinsle birliktelik süresine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde yer alan kaygılı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Karşı cinsle 13 ay ve üzeri süredir romantik birliktelik yaşayan öğrenciler, 6 ay ve altı süreyle

birliktelik yaşayan öğrencilere göre kaygılı bağlanma alt boyutundan daha düşük puan almıştır.

Şuan karşı cinsle romantik birliktelik yaşayan öğrencilerin karşı cinsle birliktelik süresine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde yer alan kaçınmacı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Şuan karşı cinsle romantik birliktelik yaşayan öğrencilerin karşı cinsle birliktelik süresine göre Evlilik Beklentisi Ölçeğinden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Tablo 12.

Şuan karşı cinsle romantik birliktelik yaşamayan öğrencilerin daha önce karşı cinsle romantik birliktelik yaşama durumlarına göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=207)

	Daha önce romantik birliktelik yaşama	n	\bar{x}	s	t	p
Kaygılı	Evet	146	3,92	0,68	-0,083	0,934
	Hayır	61	3,93	0,77		
Kaçınmacı	Evet	146	4,18	0,71	0,348	0,728
	Hayır	61	4,14	0,77		
Evlilik Beklentisi Ölçeği	Evet	146	100,48	7,66	1,521	0,130
	Hayır	61	98,61	9,01		

Tablo 12.'de Şuan karşı cinsle romantik birliktelik yaşamayan öğrencilerin daha önce karşı cinsle romantik birliktelik yaşama durumlarına göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılmasına ilişkin bağımsız örneklem t testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 12. incelendiğinde, araştırmaya katılan şuan karşı cinsle romantik birliktelik yaşamayan öğrencilerin daha önce karşı cinsle romantik

birliktelik yaşama durumlarına göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde bulunan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Şuan karşı cinsle romantik birliktelik yaşamayan öğrencilerin daha önce karşı cinsle romantik birliktelik yaşama durumlarına göre Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Tablo 13.

Öğrencilerin ebeveynlerinin medeni durumuna göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=392)

		Ebeveynlerin medeni durumu	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p
Kaygılı Bağlanma	Evli		335	3,93	0,66	2,67	6,61	0,659	0,518
	Boşanmış/Ayrı		41	3,80	0,59	2,56	5,11		
	Herhangi biri vefat etmiş		16	3,98	1,06	3,06	7,00		
Kaçınmacı Bağlanma	Evli		335	4,22	0,73	2,11	7,00	1,168	0,312
	Boşanmış/Ayrı		41	4,05	0,82	1,50	5,56		
	Herhangi biri vefat etmiş		16	4,33	0,96	3,39	7,00		
Evlilik Beklentisi Ölçeği	Evli		335	100,12	8,07	75,00	120,00	0,500	0,607
	Boşanmış/Ayrı		41	99,90	9,25	84,00	126,00		
	Herhangi biri vefat etmiş		16	98,00	10,96	68,00	112,00		

Tablo 13.'te araştırma kapsamına alınan öğrencilerin ebeveynlerinin medeni durumuna göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılmasına dair yapılan ANOVA sonuçları verilmiştir.

Tablo 13. incelendiğinde öğrencilerin ebeveynlerinin medeni durumuna göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde bulunan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Araştırmaya dâhil edilen öğrencilerin ebeveynlerinin medeni durumuna göre Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Ebeveynlerin evli olan öğrencilerin Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanlar diğer öğrencilere göre yüksek olsa da, bu fark anlamlı düzeyde değildir.

Tablo 14.

Öğrencilerin ailesinin gelirine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=392)

	Ailenin geliri	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p
Kaygılı Bağlanma	Düşük	15	3,96	0,89	3,00	5,67	0,288	0,834
	Orta	158	3,89	0,65	2,83	7,00		
	İyi	182	3,92	0,68	2,56	6,61		
	Çok iyi	37	4,00	0,69	3,06	5,83		
Kaçınmacı Bağlanma	Düşük	15	4,08	0,90	2,11	5,61	0,249	0,862
	Orta	158	4,21	0,79	2,39	7,00		
	İyi	182	4,20	0,73	1,50	7,00		
	Çok iyi	37	4,27	0,62	2,72	5,67		
Evlilik Beklentisi Ölçeği	Düşük	15	101,53	5,34	91,00	110,00	0,463	0,708
	Orta	158	99,92	8,45	79,00	120,00		
	İyi	182	99,74	8,18	68,00	126,00		
	Çok iyi	37	101,14	9,45	76,00	120,00		

Öğrencilerin ailesinin gelirine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılmasına ilişkin yapılan ANOVA sonuçları Tablo 14.'te verilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin ailesinin gelirine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde yer alan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Ailelerinin gelir gruplarına göre

öğrencilerin kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından almış oldukları puanlar benzer bulunmuştur.

Öğrencilerin ailelerinin gelirlerine göre Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Tablo 15.

Öğrencilerin kendisinin gelirine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=392)

	Kendi geliri	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p
Kaygılı Bağlanma	Düşük	54	4,01	0,70	2,89	6,61	0,601	0,615
	Orta	142	3,92	0,69	2,83	7,00		
	İyi	159	3,87	0,65	2,56	6,56		
	Çok iyi	37	3,96	0,68	2,78	5,83		
Kaçınmacı Bağlanma	Düşük	54	4,31	0,84	2,67	6,39	2,601	0,052
	Orta	142	4,27	0,74	2,61	7,00		
	İyi	159	4,08	0,73	1,50	7,00		
	Çok iyi	37	4,32	0,68	2,72	5,67		
Evlilik Beklentisi Ölçeği	Düşük	54	99,78	7,31	86,00	116,00	1,925	0,125
	Orta	142	100,92	8,94	75,00	126,00		
	İyi	159	98,92	7,35	84,00	116,00		
	Çok iyi	37	101,57	10,55	68,00	120,00		

Tablo 15.'te araştırmaya dahil edilen öğrencilerin kendi gelir durumlarına göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılmasına ilişkin yapılan ANOVA sonuçları verilmiştir.

Tablo 15. incelendiğinde, öğrencilerin kendi gelirine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde yer alan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı görülmüştür ($p>0,05$).

Araştırmaya dâhil edilen öğrencilerin kendi gelirlerine göre Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Tablo 16.

Şuan karşı cinsle romantik ilişki yaşayan öğrencilerin ilişkilerini değerlendirme durumuna göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=185)

	Romantik ilişkiyi Değerlendirme	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p	Fark
Kaygılı Bağlanma	Kötü	12	4,32	0,80	3,33	5,89	2,887	0,037*	1-2
	Orta	20	3,84	0,57	2,89	4,89			
	İyi	75	3,79	0,58	2,56	5,56			1-3
	Çok iyi	78	3,98	0,67	2,83	6,56			
Kaçınmacı Bağlanma	Kötü	12	4,35	0,93	3,22	5,89	3,383	0,019*	1-2
	Orta	20	3,86	0,66	2,61	4,67			
	İyi	75	4,16	0,72	1,50	5,67			
	Çok iyi	78	4,41	0,78	2,11	7,00			
Evlilik Beklentisi Ölçeği	Kötü	12	101,58	7,80	89,00	111,00	0,663	0,576	
	Orta	20	99,75	10,94	76,00	126,00			
	İyi	75	99,15	8,00	81,00	120,00			
	Çok iyi	78	100,90	8,59	68,00	120,00			

* $p<0,05$; $p<0,01$ düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 16.'da verilen ANOVA sonuçları incelendiğinde, şuan karşı cinsle romantik ilişki yaşayan öğrencilerin ilişkilerini değerlendirme durumuna göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde bulunan kaygılı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Karşı cinsle olan romantik ilişkilerini kötü olarak değerlendiren öğrencilerin kaygılı bağlanma puanları, ilişkilerini orta ve iyi şeklinde değerlendiren öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür.

Şuan karşı cinsle romantik ilişki yaşayan öğrencilerin ilişkilerini değerlendirme durumuna göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde yer alan kaçınmacı bağlanma boyutundan aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Karşı cinsle olan romantik ilişkilerini kötü olarak değerlendiren öğrencilerin kaçınmacı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar, ilişkilerini orta ve iyi şeklinde değerlendiren öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür.

Şuan karşı cinsle romantik ilişki yaşayan öğrencilerin ilişkilerini değerlendirme durumuna göre Evlilik Beklentisi Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Tablo 17.

Öğrencilerin evliliğin kendilerine ifade ettiklerine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=392)

	Evliliğin ifade ettikleri	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p	Fark
Kaygılı	Sorumluluk alma	92	3,88	0,66	2,83	5,89	1,672	0,173	
	Hayatı paylaşma	227	3,97	0,71	2,56	7,00			
	Mutluluk	32	3,77	0,40	2,83	4,61			
	Monotonlaşma	41	3,78	0,66	2,78	5,56			
Kaçınmacı	Sorumluluk alma	92	4,14	0,83	2,39	6,39	2,959	0,032*	2-3
	Hayatı paylaşma	227	4,29	0,71	1,50	7,00			2-4
	Mutluluk	32	4,00	0,74	2,11	5,39			
	Monotonlaşma	41	4,02	0,68	2,72	5,72			
Evlilik Beklentisi Ölçeği	Sorumluluk alma	92	99,13	7,47	79,00	126,00	4,305	0,005*	2-3
	Hayatı paylaşma	227	101,15	8,56	68,00	120,00			2-4
	Mutluluk	32	98,75	8,24	81,00	116,00			
	Monotonlaşma	41	96,68	7,81	76,00	112,00			

* $p<0,05$

Tablo 17.'de öğrencilerin evliliğin kendilerine ifade ettiklerine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılmasına dair ANOVA sonuçları verilmiştir.

Öğrencilerin evliliğin kendilerine ifade ettiklerine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde yer alan kaygılı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Araştırmaya katılan öğrencilerin evliliğin kendilerine ifade ettiklerine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde yer alan kaçınmacı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Evliliği Hayatı paylaşma olarak gören öğrencilerin, mutluluk ve monotonlaşma olarak gören öğrencilere göre kaçınmacı bağlanma alt boyutundan daha yüksek puan aldıkları görülmüştür.

Öğrencilerin evliliğin kendilerine ifade ettiklerine göre Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Evliliği Hayatı paylaşma olarak gören öğrencilerin, mutluluk ve monotonlaşma olarak gören öğrencilere göre Evlilik Beklentisi Ölçeğinden daha yüksek puan aldıkları görülmüştür.

Tablo 18.

Öğrencilerin eş seçiminde karar alma şekillerine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=392)

	Eş seçiminde karar alma	n	\bar{x}	s	t	p
Kaygılı Bağlanma	Önce karar verir, sonra ailemin onayını alırım.	331	3,94	0,67	1,872	0,062
	Önce ailemin onayını alır, sonra karar veririm.	61	3,77	0,71		
Kaçınmacı Bağlanma	Önce karar verir, sonra ailemin onayını alırım.	331	4,25	0,73	2,619	0,009*
	Önce ailemin onayını alır,	61	3,98	0,82		

	sonra karar veririm.				
Evlilik	Önce karar verir,	331	100,42	8,03	
Beklentisi	sonra ailemin onayını alırım.				2,254 0,025*
Ölçeği	Önce ailemin onayını alır,	61	97,82	9,47	
	sonra karar veririm.				

* $p<0,05$

Tablo 18.'de araştırmaya katılan öğrencilerin eş seçiminde karar alma şekillerine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılmasına ilişkin bağımsız örneklem t testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 18. incelendiğinde öğrencilerin eş seçiminde karar alma şekillerine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde yer alan kaygılı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Öğrencilerin eş seçiminde karar alma şekillerine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde yer alan kaçınmacı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Eş seçimi konusunda “Önce karar verir, sonra ailemin onayını alırım.” diyen öğrencilerin kaçınmacı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar “Önce ailemin onayını alır, sonra karar veririm.” diyen öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin eş seçiminde karar alma şekillerine göre Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Eş seçimi konusunda “Önce karar verir, sonra ailemin onayını alırım.” diyen öğrencilerin Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanlar “Önce ailemin onayını alır, sonra karar veririm.” diyen öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 19.

Öğrencilerin genel olarak kendilerini psikolojik sağlık/ruh hali açısından değerlendirme durumu göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=392)

		Genel olarak	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p
		Yaşamını değerlendirme							
Kaygılı	Kötü		107	4,01	0,73	2,67	5,89	2,213	0,111
	Orta		147	3,93	0,69	2,67	7,00		
	İyi		138	3,83	0,61	2,56	6,61		
Bağlanma	Kötü		107	4,19	0,79	2,11	6,39	0,156	0,856
	Orta		147	4,23	0,74	2,39	7,00		
	İyi		138	4,18	0,72	1,50	6,17		
Kaçınmacı	Kötü		107	4,19	0,79	2,11	6,39	0,156	0,856
	Orta		147	4,23	0,74	2,39	7,00		
	İyi		138	4,18	0,72	1,50	6,17		
Bağlanma	Kötü		107	98,69	7,45	76,00	126,00	1,932	0,146
	Orta		147	100,68	7,92	81,00	119,00		
	İyi		138	100,33	9,25	68,00	120,00		

Tablo 19.'da araştırmaya katılan öğrencilerin genel olarak kendilerini psikolojik sağlık/ruh hali açısından değerlendirme durumu göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılmasına ilişkin ANOVA testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 19. incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin genel olarak kendilerini psikolojik sağlık/ruh hali açısından değerlendirme durumuna göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde yer alan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Öğrencilerin genel olarak kendilerini psikolojik sağlık/ruh hali açısından değerlendirme durumuna göre Evlilik Beklentisi Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p>0,05$).

Tablo 20.

Öğrencilerin annesinin evliliğinde mutlu olduğunu düşünme durumuna göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=392)

		Annem								
		evliliğinde mutludur		n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p
Kaygılı Bağlanma	Katılıyorum	318	3,91	0,70	2,56	7,00	0,219	0,803		
	Kararsızım	39	3,98	0,64	2,67	5,33				
	Katılmıyorum	35	3,87	0,44	3,11	5,11				
Kaçınmacı Bağlanma	Katılıyorum	318	4,18	0,75	1,50	7,00	1,063	0,346		
	Kararsızım	39	4,23	0,74	2,11	5,83				
	Katılmıyorum	35	4,37	0,70	2,72	5,56				
Evlilik Beklentisi Ölçeği	Katılıyorum	318	100,17	8,59	68,00	126,00	0,567	0,568		
	Kararsızım	39	98,67	6,61	86,00	115,00				
	Katılmıyorum	35	100,11	7,46	86,00	117,00				

Tablo 20.'de araştırmaya dahil edilen öğrencilerin annesinin evliliğinde mutlu olduğunu düşünme durumuna göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması amacıyla yapılan ANOVA sonuçları verilmiştir.

Öğrencilerin annesinin evliliğinde mutlu olduğunu düşünme durumuna göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Tablo 21.

Öğrencilerin babasının evliliğinde mutlu olduğunu düşünme durumuna göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=392)

Babam evliliğinde mutludur		n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p
Kaygılı Bağlanma	Katılıyorum	32	3,92	0,7	2,56	7,00	0,09	0,91
		6		0			4	0
	Kararsızım	31	3,88	0,6	2,67	4,94		
	Katılmıyorum	35	3,95	0,4	3,11	5,11		
Kaçınmacı Bağlanma	Katılıyorum	32	4,18	0,7	1,50	7,00	2,79	0,06
		6		6			4	2
	Kararsızım	31	4,12	0,6	2,78	5,56		
	Katılmıyorum	35	4,48	0,6	2,72	5,56		
Evlilik Beklentisi Ölçeği	Katılıyorum	32	100,0	8,5	68,0	126,0	0,65	0,52
		6	9	9	0	0	0	2
	Kararsızım	31	98,48	6,0	88,0	110,0		
				1	0	0		
	Katılmıyorum	35	100,6	7,4	86,0	117,0		
			9	7	0	0		

Öğrencilerin babasının evliliğinde mutlu olduğunu düşünme durumuna göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılmasına ilişkin ANOVA sonuçları Tablo 21.'de verilmiştir.

Tablo 21. incelendiğinde, öğrencilerin babasının evliliğinde mutlu olduğunu düşünme durumuna göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde yer alan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından aldıkları

puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı saptanmıştır ($p < 0,05$).

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin babasının evliliğinde mutlu olduğunu düşünme durumuna göre Evlilik Beklentisi Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p > 0,05$).

Tablo 22.

Öğrencilerin ebeveynlerinin evliliklerinin örnek alınacak bir evlilik olduğunu düşünme durumuna göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=392)

		Ebeveynlerin evliliğinin örneklen alınması	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p
Kaygılı Bağlanma	Katılıyorum		275	3,92	0,71	2,67	7,00	0,019	0,981
	Kararsızım		59	3,92	0,68	2,56	5,56		
	Katılmıyorum		58	3,90	0,51	3,11	5,67		
Kaçınmacı Bağlanma	Katılıyorum		275	4,20	0,75	2,11	7,00	2,971	0,052
	Kararsızım		59	4,04	0,72	1,50	5,56		
	Katılmıyorum		58	4,38	0,71	2,72	5,89		
Evlilik Beklentisi Ölçeği	Katılıyorum		275	100,35	8,59	68,00	126,00	0,908	0,404
	Kararsızım		59	98,81	7,19	76,00	115,00		
	Katılmıyorum		58	99,62	8,02	81,00	117,00		

* $p < 0,05$

Tablo 22.'de araştırmaya dahil edilen öğrencilerin ebeveynlerinin evliliklerinin örnek alınacak bir evlilik olduğunu düşünme durumuna göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması amacıyla yapılan ANOVA testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 22.'ye göre araştırmaya katılan öğrencilerin ebeveynlerinin evliliklerinin örnek alınacak bir evlilik olduğunu düşünme durumuna göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde bulunan kaygılı bağlanma ve

kaçıncıma bağlanma puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p>0,05$).

Öğrencilerin ebeveynlerinin evliliklerinin örnek alınacak bir evlilik olduğunu düşünme durumuna göre Evlilik Beklentisi Ölçeğinden almış oldukları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür ($p>0,05$).

Tablo 23.

Öğrencilerin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki korelasyonlar (n=392)

		Kaygılı Bağlanma	Kaçıncıma Bağlanma	Evlilik Beklentisi Ölçeği
Kaygılı	r	1,000		
Bağlanma	p			
Kaçıncıma	r	0,500	1,000	
Bağlanma	p	0,000*		
Evlilik	r	0,199	0,329	1,000
Beklentisi Ölçeği	p	0,000*	0,000*	

* $p<0,05$

Tablo 23.'te araştırmaya dahil edilen öğrencilerin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla yapılan Spearman korelasyon analizi sonuçları verilmiştir.

Tablo 23. incelendiğinde, araştırma kapsamına alınan öğrencilerin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde yer alan kaygılı bağlanma ve kaçıncıma bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar ile Evlilik Beklentisi

Ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı korelasyonlar olduğu tespit edilmiştir. Bu korelasyonlar pozitif yönlü olup, kaygılı bağlanma ile evlilik beklentisi arasında düşük, kaçınmacı bağlanma ve evlilik beklentisi arasında orta kuvvetli bir korelasyon bulunmaktadır. Buna göre öğrencilerin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde yer alan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar arttıkça, Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanlar da artmaktadır.

Tablo 24.

Öğrencilerin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri puanlarının Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanları yordaması (n=392)

	Standardize Edilmemiş		Standardize	t	P
	Katsayılar		Katsayılar		
	B	S.H.	Beta		
(Sabit)	83,46	2,65		31,47	0,00*
Kaygılı Bağlanma	0,57	0,68	0,05	0,84	0,40
Kaçınmacı Bağlanma	3,40	0,61	0,31	5,54	0,00*

* $p < 0,05$, $R^2 = 0,11$

Tablo 24.'te araştırmaya dahil edilen öğrencilerin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri puanlarının Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanları yordama durumunun incelenmesi amacıyla yapılan doğrusal regresyon analizi sonuçları verilmiştir.

Tablo 24. incelendiğinde öğrencilerin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde bulunan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma puanlarının Evlilik Beklentisi Ölçeğinden aldıkları puanları yordamasına ilişkin kurulan regresyon modelinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir ve Evlilik Beklentisi Ölçeğinden alınan puanlara ilişkin varyansın %11'ini açıklamaktadır.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanterinde bulunan kaygılı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar Evlilik Beklentisi Ölçeği puanlarını istatistiksel olarak anlamlı düzeyde

yordamazken ($p>0,05$), kaçınmacı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanların ise Evlilik Beklentisi Ölçeği puanlarını anlamlı düzeyde yordadığı saptanmıştır ($p<0,05$). Öğrencilerin kaçınmacı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar, Evlilik Beklentisi Ölçeği puanlarını pozitif yönde yordamakta olup, kaçınmacı bağlanmadan alınan puanların 1 birim artması, evlilik beklentisi puanlarını 0,57 birim artırmaktadır.

V. BÖLÜM

Tartışma ve Öneriler

5.1. Tartışma

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin sosyo demografik özellikleri ve yakın ilişki düzeylerinin evlilik beklentisine etkisi incelenmiştir. Çalışmada örneklem grubundaki öğrencilerin kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma düzeyleriyle evlilik beklentileri arasında korelasyon olduğu saptanmıştır. Bu korelasyonlar pozitif yönlü olup, kaygılı bağlanma ile evlilik beklentisi arasında düşük, kaçınmacı bağlanma ve evlilik beklentisi arasında orta kuvvetli bir ilişki bulunmaktadır. Buna göre öğrencilerin kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma durumları yükseldikçe, evlilik beklentileri de yükselmektedir. McNulty ve Karney, (2002) tarafından yapılan çalışmada evliliğe ilişkin yüksek beklentileri karşılamamanın zor olduğu ve beklentilerin karşılanmadığında ise bireylerde çoğu zaman çoğunlukla düşük iyi olma haline neden oldukları saptanmıştır. Eriş (2010) tarafından evlilik uyumu üzerine yapılan çalışmada ise her iki bağlanma stilinin de evlilik uyumunu negatif yönde etkilediği belirlenmiştir. Soysal, Baş ve Aysan (2016) tarafından yapılan çalışmada evlilik beklentilerinin yüksek olması evlilik uyumu bozan bir unsur olarak saptanmıştır. Bu sonuçlardan hareketle kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma şekillerine sahip bireylerin yakın ilişkiler kurmak istemedikleri, kurdukları zaman ise uyum problemleri yaşadıkları düşünülmektedir. Benzer şekilde Bartholomew'da (1990) kaçınmacı bağlanma stiline sahip bireyleri bir kişiye yada unsura bağlanmak istemediklerini bu açıdan çeşitli bahaneler sürerek yakın ilişkiden kaçındıklarını belirtmiştir. Ayrıca Bartholomew (1990) bireylerin kuracakları

yakın ilişkilere kaygı ile yaklaşımlarının onların yakın ilişki beklentilerini yükselttiğini ifade etmiştir. Bu açıdan evlilikten veya yakın ilişkilerden uzaklaşma adına beklentilerinde yüksek tutulduğu düşünülmektedir.

Üniversite öğrencilerinde yakın ilişkilerde kaygılı ve kaçınmacı bağlanma ile cinsiyete arasında bir farklılık görülmemiştir. Kalender (2017) tarafından yapılan çalışmada da bağlanma şekillerinin cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Güren (2017) ile Özer ve Toğuşlu (2014) tarafından yapılan çalışmalarda da cinsiyetin yakın ilişkilerde bağlanma şekilleri açısından farklılık göstermediğini belirlemiştir. Öz soysal, Baş ve Aysan (2016) tarafından yapılan çalışmada da cinsiyet ile evlilik beklentileri arasında bir ilişki bulunmamıştır. Yurt dışında gerçekleştirilen çalışmalara bakıldığında ise Brennan vd. (1991), tarafından üçlü bağlanma modeli üzerinde yapılan araştırmada bireylerin yakın ilişkilerde bağlanma şekillerinin cinsiyete göre anlamlı bir şekilde değişmediği görülmüştür. Alqashan ve Alkandari (2010) ve Willett (2009) tarafından yapılan çalışmalarda ise bayan öğrencilerin evlilik beklentilerinin erkek öğrencilere nazaran daha iyimser gerçekleştiği belirlenmiştir. Ancak Jones ve Nelson, (1996) ve Larson vd., (1998) yaptıkları çalışmalarda da benzer şekilde evlilik beklentileri cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bulunmamıştır. Araştırma sonucu açısından farklı olan bu araştırma sonuçlarının örneklem grubu ve kültürel farklılıklardan kaynaklandığı düşünülmektedir. Soysal, Baş ve Aysan(2016) da evlilik beklentileri açısından yapılan çalışmalardaki cinsiyet farklılıkların kültüre yönelik cinsiyet rollerinden etkilenebileceğini belirtmektedir.

Çalışma grubunun kaygılı bağlanmaları 18-20 yaş grubunda diğer yaş gruplarına göre yüksek olduğu saptanmıştır. Örneklem grubunun evlilik beklentileri ile yaş grupları arasında farklılaşma bulunmuştur. Kalender (2017) tarafından yapılan çalışmada da benzer şekilde üniversite öğrencileri arasında 19-20 yaş arasında kaygılı bağlanmaları diğer yaş gruplarına göre anlamlı düzeyde farklılaşmıştır. Yaş gruplarında 18-20 yaş grubunda yer alan öğrencilerin evlilik beklentileri 24 yaş ve üzeri yaş grubundaki bireylere göre anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur. Günümüzde evlilikler çeşitli şekillerde gündeme gelmektedir. Kimi evlilikler büyük sorunlarla yıkılmakta

kimi evlilikler ise abartılı yaşantılar ile devam edebilmektedir. Bu durum evlilik düşünen bireylerde çeşitli kaygılara ve beklentilere neden olmaktadır. Ergenlik döneminde kimlik gelişimi yaşayan birey açısından düşünce değişimlerinin yanında hayata karşı büyük idealler ve yüksek beklentiler sık görülen bir durumdur. Kulaksız'a (2000) göre de 16-18 yaş bu tarz ergenlik düşüncelerini yoğun olarak görüldüğü bir yaş düzeyidir. Kaufman'da, (2005) ergenliğin son yıllarında erkek ve kadın davranışları yeni bir şekil kazanmakta ve evlilik yaşamının en önemli hedeflerinde birisi olmaktadır. Bu görüşlerden hareketle çalışmada 18-20 yaş evlilik beklentilerinin yüksek çıkması gerçekçi bir beklentiden ziyade ergenlik dönemi idealleri ve genç yetişkin beklentileriyle açıklanabilir. Gassanov, Nicholson ve Koch-Turner, (2008) gençlerde evliliğe yönelik beklentilerde yaş ilerledikçe beklentilerin artması gerektiğini belirtmiştir. Araştırma sonuçları açısından bu literatüre ters düşen bir sonuç ortaya çıkmıştır. Bu sonucun temelinde kültürel farklılığın yanında gençler arasındaki sosyal medya paylaşımlarının ve bu paylaşımlardan etkilenmenin etkili olduğu düşünülmektedir.

Çalışma grubunun uyrukları ile yakın ilişkilerde yaşantılar arasında farklılık bulunmadığı saptanmıştır. Aynı şekilde çalışmada evlilik beklentileri de uyruklarına göre farklılık göstermemektedir. Çalışmada Türkiye Cumhuriyeti ve KKTC uyruklu öğrenciler dikkate alınmıştır. Her ne kadar uyrukları farklı olsa aynı millet ve kültüre yapı olması nedeniyle sonuçların benzer çıktığı düşünülmektedir.

Çalışma grubunun yakın ilişkilerde bağlanma ile yaşadıkları yerin ilişkili olmadığı belirlenmiştir. Başka bir deyişle bireylerin yaşadıkları yerin köy ya da şehir olması yakın ilişkilerde ki yaşantılar üzerinde anlamlı bir etkiye sahip değildir. Aynı şekilde bireylerin evlilik beklentileri de yaşanan yer değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Günümüzde meydana gelen gelişmeler ve yenilikler, teknolojik gelişmelerin etkisiyle her yaşam alanına hızlı bir şekilde girmektedir. Dolayısıyla bireylerin yaşantı deneyimleri açısından farklılıklar giderek azalmaktadır. Buradan hareketle bireylerin köylerde ve şehirlerde evlilik beklentilerinin benzer şekilde gerçekleştiği düşünülmektedir. Pembecioğlu, (2006) yaptığı çalışmada gelişen ve değişen yaşam tarzlarının da ailelerin ve beklentilerin doğal olarak

değiştirdiğini belirtmiştir. Yaşam tarzları ile değişen aile beklentileri ister istemez evlilik dönemindeki bireylerin evlilikten beklentilerini de etkilemiştir. Bakıroğlu'na (2018) göre bireyler sosyal medyada yaptıkları profiller ve paylaşımlarla idealize ettiği kimliği meydana getirmekte olup bu diğer bireylere de etki eden bir süreç haline gelmektedir. Bu açıdan sosyal medya paylaşımlarının artması ve bu paylaşımlarda evlilik yaşamlarının sadece bir yönünün aktarılması gençlerin nerede yaşarlarsa yaşasınlar beklentilerinde ve evlilik düşüncelerinde ciddi değişimler sağladığı düşünülmektedir.

Çalışma grubunun yakın ilişkileri ve bağlanma durumlarının sınıf değişkeni açısından farklılık göstermediği saptanmıştır. Örneklem grubunun evlilik beklentileri ile sınıf düzeyi değişkeni arasında farklılaşma saptanmıştır. Örneklem grubundaki öğrencilerden 1. Sınıf düzeyinde olan bireylerin evlilik beklentileri diğer sınıf düzeylerine göre anlamlı düzeyde yüksek olmuştur. Bu durumun ana nedenin yaş olduğu düşünülmektedir. Üniversite 1. Sınıf düzeyi daha çok 18-19 yaş aralığını içermektedir. Bu yaş grubu ergenlik dönemi izlerini taşıyan beklenti ve hayallerin yüksek olduğu bir dönemdir. Dolayısıyla evlilik açısından da bu yaş grubunda beklenti ve hayaller yüksek olmaktadır. Kaufman (2005) yaptığı çalışma sonucunda, 18-19 yaş aralığında kurulan yakın ilişkinin çiftlerde farklı bir şekilde büründüğünü ve beklenti ve hayallerin yükselerek önemli bir yaşam amacı haline geldiğini belirtmiştir.

Şu an da karşı cinsle romantik birliktelik yaşayan öğrencilerin karşı cinsle birliktelik süresine göre kaygılı bağlanmaları arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Karşı cinsle 13 ay ve üzeri süredir romantik birliktelik yaşayan bireyler, 6 ay ve altında bir sürede birliktelik yaşayan öğrencilere göre kaygılı bağlanmaları düşük düzeyde gerçekleşmiştir. Bu sonuçlar göstermiştir ki ilişkideki birliktelik süresinin az olması durumunda kaygılı bağlanma düzeyi anlamlı olarak yüksek olmaktadır. Örneklem grubunun ilişkideki süresi arttıkça kaygılı bağlanma puanı da düşmektedir. Bu durum güven kavramı ile açıklanabilir. Kalandar'e (2007) göre Kaygılı bağlanma tarzına sahip bireyler, bağlanma nesnesinden uzaklaştıkça yoğun bir öfke, kaygı ve stres durumu hissederler. Bu bireyler kaygı unsuru yaşadıkları nesne ile yine bir araya gelirse Tekrar rahatlama ve yaşayamazlar sadece bağlanma nesnesine yapışırlar. Bu açıdan ilişki süreci uzadıkça bağlanma

nesnesine yakınlaşarak terk edilme korkusunun azalmasıyla birlikte kaygılı bağlanma düzeyinde de azalma durumu gerçekleşir. Evlilik beklentileri açısından ilişkide birliktelik süresi istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır. Yani ilişkide birliktelik süresi ne olursa olsun evlilikteki beklentiler anlamlı düzeyde değişmemektedir. Riggio ve Weiser'a (2008) göre evlilik beklentileri bireylerin kişisel ilişkileri, kendi anne-baba yaşantıları ve ya evlilik sürecinde olan diğer kişileri gözlemleyerek oluşur. Başka bir deyişle evlilik beklentilerinin ilişki süreci içerisinde de oluşması ve değişmesi öngörülmemektedir. Bu açıdan araştırma sonucunun literatür ile tutarlı olduğu gözlenmiştir.

Şuanda karşı cinsle romantik birliktelik yaşamayan öğrencilerin daha önce karşı cinsle romantik birliktelik yaşama durumları ile yakın ilişkilerde bağlanma seviyeleri arasındaki farkın anlamlı olmadığı saptanmıştır. Millikin, (2000) yaptığı çalışmada yakın ilişkilerde bağlanma şekillerinin bireyin önceki yaşantılarından özellikle çocukluk yaşantılarından meydana geldiğini belirtmiştir. Bu açıdan bağlanma stilleri daha bireylerin romantik ilişkilerinin olup olmamasından etkilenmekten ziyade romantik ilişkilerini etkileyen konumdadır. Bu sonuçların yanında şu an karşı cinsle romantik birliktelik yaşamayan öğrencilerin daha önce karşı cinsle romantik birliktelik yaşama durumlarına göre evlilik beklentileri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır. Riggio ve Weiser (2008) yaptığı çalışmada bireylerin evlilik beklentilerinin romantik ilişkilerden etkilenmekten çok bu beklentilerin romantik ilişkileri ve evlilik sürecini etkilediğini belirtmiştir. McNulty ve Karney (2002) ise yakın ilişkilerin evlilik beklentileri üzerindeki etkisinden ziyade bu beklentilerin yüksek olmasının yakın ilişkilerde mutsuzluğa neden olduğunu belirtmiştir. Bu açıdan romantik ilişki yaşayan bireylerin romantik birliktelik yaşama durumlarının anlamlı çıkmaması literatürdeki çalışmalarla paralellik göstermektedir.

Çalışma grubunun ebeveynlerinin medeni durumu ile yakın ilişkilerde bağlanma yaşantısı arasında farklılaşma bulunmadığı tespit edilmiştir. Araştırmaya dâhil edilen öğrencilerin ebeveynlerinin medeni durumları ile evlilik beklentileri arasında istatistiksel olarak farklılık belirlenmemiştir. Ebeveynleri evli olan öğrencilerin evlilik beklentisi puanları diğer öğrencilere

göre yüksek olsa da bu fark anlamlı düzeyde bulunmamıştır. Bu sonuca benzer olarak Jones ve Nelson (1996) tarafından ebeveyn medeni durumu üzerinde yapılan araştırma sonucunda da anne ve babası boşanmış olan bireylerle, anne ve babası birlikte olan bireylerin evlilik beklentileri arasında anlamlı düzeyde farklılık saptanmamıştır.

Çalışmaya katılan öğrencilerin ailesinin gelirine ile yakın ilişkiler de bağlanma yaşantısı arasında farklılaşmanın olmadığı tespit edilmiştir. Aynı şekilde örneklem grubunun ailelerinin gelirlerine göre evlilik beklentilerinin istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür. Evlilik beklentileri Riggio ve Weiser'a (2008) göre bireylerin kişisel ilişkileri, kendi anne-baba yaşantıları ve ya evlilik sürecinde olan diğer kişileri gözlemleyerek meydana gelir veya şekillenir. Bu açıdan ailenin gelirinden ziyade bireylerin toplumsal ilişki ve iletişimlerinin yanında gözlem yorumlarıyla ilgili olduğu düşünülmektedir.

Çalışma grubunun kendi geliri ile yakın ilişkilerde bağlanma arasında farklılaşma olmadığı görülmüştür. Aynı şekilde evlilik beklentilerinin de farklılaşmadığı görülmüştür. Her ne kadar toplumsal kabul açısından evlilik öncesi maddi imkânlar önem taşı da bireylerin evlilik sürecinden soyut beklentileri açısından gelir düzeyi önem taşımamaktadır. Sosyal vd. (2016) tarafından yapılan Evlilik Beklentisi Ölçeği uyarlama çalışmasında benzer şekilde bireylerin gelir durumu evlilik beklentisini etkileyen faktörler arasında değerlendirilmemektedir.

Çalışma grubunun Karşı cinsle olan romantik ilişkilerini olumsuz olarak değerlendiren öğrencilerin yakın ilişki yaşantılarının, ilişkilerini orta ve olumlu şeklinde değerlendiren öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Romantik ilişkilerini kötü olarak değerlendiren bireyler iyi olarak değerlendiren bireylere göre daha yüksek düzeyde kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanmaya sahiptirler. Bunun yanında karşı cinsle olan romantik ilişkilerini değerlendirme boyutu ile bireylerin evlilik beklentileri anlamlı düzeyde farklılaşma olmadığı saptanmıştır. Öğrencilerin evliliğin kendilerine ifade ettiklerine göre kaygılı bağlanma puanları arasında ilişki bulunmamıştır. Başka bir deyişle bireylerin sorumluluk alma, paylaşma, mutluluk ve monotonlaşma düşünceleri ile kaygılı bağlanma arasında anlamlı düzeyde bir

farklılaşma bulunmamaktadır. Bunun yanında örneklem grubunun evliliğin kendilerine ifade ettikleri ile kaçınmacı bağlanma arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir. Evliliği Hayatı paylaşma olarak gören öğrencilerin, mutluluk ve monotonlaşma olarak gören öğrencilere göre kaçınmacı bağlanmalarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Kaçınmacı bağlanma durumuna sahip kişilerde yakın ilişki kurmaya yönelik edilgen bir kaçış durumu söz konusudur. Bu açıdan hayatı paylaşma ve mutluluk ifadeleri bu bağlanma durumuna sahip bireyler için işlevsiz düşüncelerdir bu yüzden beklentileri de yoktur. Hardy & Barkham'e (1994) göre de bu bağlanma stiline sahip bireyler sorunlarını ve mutluluklarını yakın ilişkilerden ziyade çalışma hayatında ararlar. Bunun yanında örneklem grubunun evliliğin ifade ettikleri düşüncesi ile evlilik beklentileri arasındaki farkın olduğu saptanmıştır. Evliliği Hayatı paylaşma olarak gören öğrencilerin, mutluluk ve monotonlaşma olarak gören öğrencilere göre evlilik beklentilerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Mutluluk ve monotonlaşma şeklinde ifade eden bireylerde evlilik beklentileri düşük çıkmıştır. Larson (1988) boşanma oranlarındaki yüksekliğin nedeninin bireylerin evliliklerinde yaşadıkları doyumsuzluklar dolayısıyla mutsuzluk olduğunu belirtmiştir. McNulty ve Karney (2002) tarafından yapılan bir çalışmada da bu sonuçlara benzer şekilde evlilik beklentilerinin yüksek olması mutluluk puanlarında düşüşe neden olduğu saptanmıştır.

Çalışmaya katılan bireylerin eş seçiminde karar alma şekilleri ile kaygılı bağlanma düzeylerinin değişmediği belirlenmiştir. Örneklem grubunun eş seçiminde karar alma şekilleri ile kaçınmacı bağlanma arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Eş seçimi konusunda "Önce karar verir, sonra ailemin onayını alırım." diyen öğrencilerin kaçınmacı bağlanma durumları "Önce ailemin onayını alır, sonra karar veririm." diyen öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Bu açıdan kaçınmacı bağlanma stiline sahip bireyler yakın ilişkilerden kaçınma yanlısıdır denebilir. Kendilerini yakın ilişkiye hazır hissettiklerinde bu kararı alabilmektedirler. Bu özellikleri evlilik kararını hazır olduklarında kendilerinin vermek istemelerinden dolayı dışarıdan bir karar onayını kabul etmedikleri şeklinde açıklanabilir. Araştırmaya katılan öğrencilerin eş seçiminde karar alma şekillerine ile evlilik

beklentisi arasında farklılık görülmüştür. . Eş seçimi konusunda “Önce karar verir, sonra ailemin onayını alırım.” diyen öğrencilerin evlilik beklentileri “Önce ailemin onayını alır, sonra karar veririm.” diyen öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Riggio ve Weiser (2008) tarafından yapılan çalışmada bireylerin evlilik beklentileri, diğer bireylerin evlilik yaşantılarının gözlenmesi sonucu biçimlendiği belirtilmektedir. Birey bu gözlemler sonucu beklentilerini oluşturmaktadır. Bu şekilde beklentileri oluşan birey beklentilerine uygun bir eş bulunduğu anda ailesinden önce kendi kararını almaktadır. Bu açıdan bireyin geçmiş gözlemleriyle biçimlenen beklentilerine uygun bir eş bulmasının karar almasında etkili olduğu düşünülmektedir.

Çalışmada genel olarak kendilerini psikolojik sağlık/ruh hali açısından değerlendirme durumu ile yakın ilişki yaşantılarının ilişkili olmadığı saptanmıştır. Kavzaoğlu ve Üstündağ (2011) tarafından yapılan çalışmada güvensiz bağlanma biçiminin psikolojik sorunların belirleyici olduğu ancak diğer bağlanma biçimlerinin güvensiz bağlanma kadar etkili olmadığı bildirilmiştir. Bu araştırma ile kaçınan ve kaygılı bağlanma biçiminin bireyin ruh haliyle ilişkili olmaması örtüşmektedir. Bu açıdan bireylerin bağlanma stilleri ile ruh halini değerlendirme şekillerinin bir ilişkisi gözlenmemiştir. Örneklem grubunun genel olarak kendilerini psikolojik sağlık/ruh hali açısından değerlendirme durumuna göre evlilik beklentileri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı saptanmıştır.

Çalışmadaki bireylerin babasının evliliğinde mutlu olduğunu düşünme durumu ile yakın ilişki yaşantıları arasındaki ilişki olmadığı saptanmıştır. Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin babasının evliliğinde mutlu olduğunu düşünme durumu ile evlilik beklentileri arasında fark gözlenmemiştir. Sosyal, Baş ve Aysan'a (2016) göre evliliğe yönelik beklentiler, bireyin geçmiş yaşantı deneyimlerine bağlı olarak yakın ilişkiler hakkında yeni bilişsel bir şemaları meydana getirir. Dolayısıyla bireylerin aile yaşantılarındaki mutluluk gözlemleri evlilik beklentilerinde düşüşe olumsuz olması ise evlilik beklentilerinde yükselişe neden olmaktadır. Bu açıdan çalışmada babanın mutlu olduğunu düşünme durumu açısından anlamlı sonuç çıkmaması örneklem grubunun kültürel durum farklılığı ve yaşantı farklılığından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Çalışmada bireylerin ebeveynlerinin evliliklerinin örnek alınacak bir evlilik olduğunu düşünme durumu ile yakın ilişki yaşantıları arasında bir ilişki bulunmamıştır. Benzer şekilde öğrencilerin ebeveynlerinin evliliklerinin örnek alınacak bir evlilik olduğunu düşünme durumuna ile evlilik beklentisi puanları arasında fark gözlenmemiştir. Riggio ve Weiser (2008) tarafından yapılan çalışmada bireylerin evlilik beklentileri, diğer bireylerin veya ebeveynlerin evlilik yaşantılarının gözlenmesi sonucu biçimlendiği belirtilmektedir. Jones ve Nelson'a (1996) göre bazı durumlarda bireyler kendi anne baba evlilikleri mutsuz da olsa olumlu bir evlilik ilişkisi arayarak "bende bu şekilde olmaz " diye evlilikle ilgili bazı gerçekleri kabul etmek istemeyebilir. Bu açıdan çalışmada bireylerin aile ve çevre gözlemlerinin yanında benim böyle olmaz şeklinde inançlarının değerlendirmelerde etkili olduğu düşünülmektedir.

Çalışmada bireylerin kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma puanlarının evlilik beklentilerinin yordanmasına ilişkin kurulan regresyon modelinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin kaygılı bağlanma düzeyi ile evlilik beklentisi puanlarını istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yormazken, kaçınmacı bağlanma puanının evlilik beklentilerini anlamlı düzeyde yordadığı saptanmıştır. Öğrencilerin kaçınmacı bağlanma puanları, evlilik beklentisi puanlarını pozitif yönde yordamaktadır. Bartholomew'e, (1990) göre kaçınmacı bağlanma stiline sahip bireyler bir kişiye bağlanmak istemezler. Dolayısıyla yakın ilişkide kurmak istemezler. Bu açıdan bu bireyler evlilik beklentilerini yüksek tutarak evlilikten kaçınırlar ve kendilerini işlerine adarlar.

5.2. Öneriler

-Çalışma Sonucunda yakın ilişkilerde kaçınmacı ve kaygılı bağlanma puanlarının yüksek olması evlilik beklentilerini yükseltmektedir. Günümüzde beklentilerin yüksek olması evlilik yaşının yükselmesine ya da var olan evliliklerde boşanmaya kadar gidebilecek sorunların gerçekleşmesine neden olmaktadır. Bu açıdan aile ve evlilik terapilerinde bireylerin bağlanma şekilleri ve evlilik beklentileri üzerine çalışma yapılması son yıllarda artarak giden parçalanmış aile sorunu açısından önleyici bir yaklaşım olabilir.

- Ailelerin sürekliliği ve refahı adına devletler tarafından evlilik beklentileri ve bağlanma stilleri üzerine evlilik danışmanlık merkezlerinde eğitimler verilebilir.
- Bireylerin ve toplumların sağlıklı gelişmesi adına lise ve üniversitelerde bağlanma stilleri ve evlilik beklentileri üzerine politikalar geliştirilebilir.
- Yine çalışma sonucunda görülmüştür ki bağlanma şekilleri bireyleri bireylerin yakın ilişkilerde karar alma şekillerini etkilemektedir. Bu açıdan bireylerin karar mekanizmalarına ve şekillerine yönelik kapsamlı çalışmalar yapılması yerinde olacaktır.
- Çalışma Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde gerçekleştirilmiştir. Sonuçları itibariyle Kuzey Kıbrıs'a Genellenebilir. Diğer bölgelerde ayrıca çalışma yapılabilir.
- Çalışma evlilik öncesi bekâr bireylerin beklentileri ve yakın ilişkileri üzerine yapılmıştır. Evli bireyler üzerinde de gerçekleştirilebilir.
- Çalışma Üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Toplumun diğer kesimlerinde de uygulanması faydalı olabilir.
- Çalışma üniversite öğrencilerinin bazı demografik özellikleri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Bu açıdan demografik özellikler genişletilerek farklı alanlar üzerinde de yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Adams, J.M., & Jones, W. H. (1999). Inter personal commitment in Historical perspective. J.M.Adams., W. H.Jones (Eds.), *Handbook of Inter personal Commitment and Relationship Stability*, (s:3-33). New York: KluwerAcademic.
- Adams, J.M., & Jones, W.H. (1997). The conceptualization of marital commitment: An integrative analysis. *Journal of Personality and Social Psychology*, 72, 1177-1196.
- Agnew, C. R., Van Lange, P. A. M., Rusbult, C. E., & Langston, C. A. (1998). Cognitive inter dependence: Commitment and the mental representation of close relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74 (4). 939 - 954.
- Ainsworth, M. D. S., Bleher, M. C., Waters, E., & Wall, S. (1978). Patterns of attachment: A psychological study of the Strange Situation. Hill sdale, NJ: Erlbaum.
- Barich, R. R., & Bielby, D. D. (1996). Rethinking marriage: Change and stability in expectations, 1967-1994. *Journal of Family Issues*, 17 (2), 139-169.
- Bartholomew, K. (1990). Avoidance of intimacy: An attachment perspective. *Journal of Social and Personal Relationships*, 7, 147-178.
- Bartholomew, K., & Horowitz, L. M. (1991). Attachment styles among young adults: A test of four-category model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61 (2), 226-244.
- Berscheid, E., Snyder, M., & Omoto, A.M. (1989). Issues in studying close relationships: Conceptualizing and measuring closeness. C.Hendrick (Ed.), *Close Relationships*, U.S.A: Saga Publications.
- Brennan, K. A., Shaver, P. R., & Tobey, A. E. (1991). Attachment styles, gender and parental problem drinking. *Journal of Social and Personal Relationships*, 8(4), 451-466.
- Boyer-Pennington, M. (2001). Student' sex expectation and optimism toward marriage as a function of parental divorce. *Journal of Divorce and Remarriage*, 34, 71-87.
- Bowlby, J. (1969) *Attachment and loss: Vol.1. Attachment*. New York: Basic

- Bowlby, J. (1973) *Attach mentandloss: Vol. 2. Separation: Anxietyand danger*. New York: Basic Books.
- Bowlby, J. (1980). *Attach mentandloss: Loss: Sadnessand depression*. New York: Basic Books.
- Bowlby, J. (1988). *A securebase: Parent-child attach mentand healthy human development*. New York: Basic Books
- Bowlby,J. (1980). *Attachmentandloss: Vol.3. Loss*. New York: Basic Books.
- Bowlby,J. (1988). *Develop mental psychiatrycomes of age. AmericanJournal of Pschiatry,145, 1-10.*
- Bruce, M., Flora, R., & Stacey, C. (2004). *Divorce as it influences the intimate relationships of college students. Journal forthe Human Sciences, 3, 1-14.*
- Burger, J. M. (2006). *Kişilik: Psikoloji biliminin insan doğasına dair söyledikleri*. İstanbul: Kaknüs Yayınları
- Büyüksahin, A. (2007). *Yakın ilişkilere bağlanım: Bilişsel ve davranışsal olarak ilişkiyi sürdürme mekanizmaları. Türk Psikoloji Yazıları, 10 (19) 55-75.*
- Büyükşahin, A. (2006). *Yakın ilişkilere bağlanım: Yatırım modelinin bağlanma stilleri ve bazı ilişki değişkenleri yönünden incelenmesi. Yayınlanmamış Doktora tezi. Ankara Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.*
- Can, F., (2009).*Yakın ilişkilere sosyal ağın ilişki nitelikleri ile bağlantısı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji (Sosyal Psikoloji) Anabilim Dalı, Ankara.*
- Ceylan, F.(1994) *Üniversite Öğrencilerinin Eş Seçimindeki Tercih Ve Beklentileri, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sivas,*
- Çakır, S. (2008). *Evli bireylerin evlilik uyumlarının ana-babalarına bağlanma düzeyleri ve demografik değişkenler açısından incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.*
- Çıkılı- Uytun, M., Eşel, E. ve Öztop, D.B. (2013). *Ergenlik ve erişkinlikte bağlanma davranışının değerlendirilmesi. Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi, 26(2), 177-189.*

- Doğaner, B.,(2014). Romantik İlişkileri Olan Üniversite Öğrencilerinin Narsistik Kişilik Eğilimi Düzeylerine Göre; İlişki bağlanımı, İlişki Doyumu ve Benlik Saygılarının İncelenmesi: İstanbul İli Örneği. İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Duffy, S.,& Rusbult, C. E. (1986). Satis faction and commitment in homosexual and heterosexual relationships. *Journal of Homosexuality*, 12, 1 - 23.
- Erberk, E., Eradamlar, N., Bestepe, E., Akar, H., Alpkın, L. (2004). Kadına yönelik fiziksel ve cinsel şiddet: üç grup evli çiftte karşılaştırmalı bir çalışma, *Düşünen Adam*, 17(4), 196-204.
- Eskin, M. (2012). Evlilik terapisi için başvuran çiftlerin evlilik doyumu ve evlilik terapisi hakkındaki görüşleriyle ilgili etmenler. *Klinik Psikiyatri*, 15, 226-237.
- Fehr, B. (2003). The status of theory and research on love and commitment. G.J.O. Fletcher., M.S. Clarck (Eds), *Blackwell Handbook of Social Psychology: Interpersonal Processes*(s:331-356), Blackwell Publishers.
- Gassanov, M., Nicholson, L., & Koch-Turner, A. (2008). Expectation stomarry among american youth: the effects of unwed fertility, economic activity, and cohabitation, *Youth & Society*, 40 (2), 265-288.
- Gençtan, E. (1982). Çağdas yaşam ve normal dışı davranışlar, Ankara: Maya Matbaacılık, 12. Basım
- Giddens, A. (2011). *Sociology*, Third Editon, Oxford: Polity Press, Akt: Ergün Yıldırım
- Gittins, D. (1991). *Aile Sorgulanıyor* (Çev. Tuna Erdem), İstanbul: Pencere Yayınları.
- Givertz, M., & Sergin, C. (2005). Explaining personal and constraint commitment in close relationships: The role of satisfaciton, conflict responses, and relation albond. *Journal of Socialand Personal Relationships*, 22 (6), 757-775.
- Gottman, J., Coan, J., Swanson, C., ve Carrere, S. (1998). Predicting marital happiness and stability from newly wed interactions. *Journal of marriage and the Family*, 60, 5-22

- Gökçe, B.(1978).Evlilik Kurumuna Sosyolojik Bir Yaklaşım, *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1.
- Grant, J. (2000). Women managers and the gendered construction of personal relationships. *Journal of Family Issues*, 21 (8), 963-985.
- Hazan, C.,&Shaver, P. R. (1987). Romantic love conceptualized as an attachmentprocess. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52 (3), 511-524.
- Hetherington, E. M. (2003). Intimate Pathways: Changing Patterns in Close Personal Relationships Across Time. *Family Relations*. Vol. 52,pp. 318-331.
- Hendrick, S. S., Hendrick, C., &Adler, N. L. (1988). Romantic relationships: Love, satisfaction, and staying together. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54 (6), 980 - 988.
- Holmes, J.G. (2000). Social relationships: The nature andfunction of relationships chemas. *European Journal of Social Psychology*, 30,447-495.
- Johnson, M. P. (1973). Commitment: A conceptual structure and empirical application. *Sociological Quarterly*,14, 395-406.
- Johnson, M. P. (1991). Commitmentto personal relationships. *W.H. Jonesand D .Perlman (Eds.), Advances in Personal Relationships*.
- Johnson, M. P. (1999). Personal, moral, and structural commitmentto development (anddeterioration) of satisfaction and commitment in heterosexual involvements. *Journal of Personality and Social Psychology*, 45 101 - 117.
- Johnson,D.J.,& Rusbult, C.E. (1989). Resisting temptation: Devaluation of alternative partners as a means of maintaining commitment in close relationships, *Journal of Personality and Social Psychology*, 57(6),967-980.
- Jones, G. D.,& Nelson, E. S. (1996). Expectations of marriage among college students from intact andnon – intact homes. *Journal of Divorce and Remarriage*, 26, 171-189.
- Kalender, Z. (2017). Üniversite öğrencilerinin yakın ilişkilerinde ayrılık kaygısı ile oluşan otomatik düşüncelerin bağlanma stilleri açısından

- incelenmesi. Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Klinik Psikoloji Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.
- Kelley, H.H.,&T hibaut, J.W. (1978). *Inter personal Relations: A Theory of Inter dependence*. New york: Wiley.
- Kesebir, S., Özdoğan- Kavazoglu, S., ve Özdoğan, F. M. (2011). *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 3(2), 321-342.
- Kobak, R.R.,&Hazan,C. (1991). Attachent in marriage: Effects of security and accuracy of working models. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60, 861-869.
- Köroğlu, T. (2013).Üniversite gençliğinin evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşleri üzerine sosyolojik bir araştırma: Karabük üniversitesi örneği, Karabük Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi
- Larsen, M,H., Harding,H,G., & Klein,M,P. (2011). Will I divorceor have a happymarriage? Differences in comparative optimis man destination of personel chances among U.S college students. *Basic and Applied Social Psychology*, 33 (2), 157-166.
- Larson, J. H., Benson, M. J., Wilson, S. M., & Medora, N. (1998). Family of origin influences on marital attitudes and readiness for marriage in late adolescents. *Journal of Family Issues*, 19, 750-768.
- Larson, J. H. (1988). The marriage quiz: College students' beliefs in selected myths about marriage. *Family Relations*, 37, 3-11.
- Larson, R.W. &Bradney, N. (1988). Precious Moments With Familt Members and Friends, In R. M. Milardo (Ed.) *Families and social Networks* (s. 107–126). Newbury Park, CA: Sage.
- Le, B.,&Agnew, C. (2003). Commitment and its the orized determinants: Ameta- analysis of the investment model. *Personal Relationships*, 10, 37-57.
- Levinger, G. (1965). Marital cohesiveness and dissolution: An integrative review. *Journal of Marriage and the Family*, 27, 19-28.
- Lewin, K. (1951). *Fieldt heory in social science*. New York: Wiley. Luce, R.D. &Raiffa, H.(1957) *Games and Decisions: Introduction and critical survey*. New York :Wiley.

- Lussier, Y., Sabourin, S., & Turgeon, C. (1997). Coping strategies as moderators of the relationship between attachment and marital adjustment. *Journal of Social and Personal Relationships, 14*, 777-791.
- McNulty, J. K., & Karney, B. R. (2002). Expectancy confirmation in appraisals of marital interactions. *Personality and Social Psychology Bulletin, 28*, 764-775.
- Mikulincer, M., ve Shaver, P. R. (2007). Attachment in adulthood: Structure, dynamics, and change. New York Guilford.
- Noam, G. G. ve Fischer, K. W. (1996). Development and vulnerability in close relationships. Lawrence Erlbaum Associates. Mahwah, New Jersey
- Oliver, N. (1990). Rewards, investments, alternative and organizational commitment: empirical evidence and theoretical development. *Journal of Occupational Psychology, 63*, 19-31
- Özkalp, E. *Sosyolojiye Giriş*, Genişletilmiş 4. Baskı, Eskişehir Üniversitesi Yayınları, 1990.
- Plotnick, R. (2007). Adolescent expectations and desires about marriage and parenthood. *Journal of Adolescence, 30*(6), 943-963.
- Rhatigan, D. L. ve Axsom, D. K. (2006). Using the investment model to understand battered women's commitment to abusive relationships. *Journal of Family Violence, 21*, 2, 153-162.
- Riggio, H., & Weiser, D. (2008). Attitudes toward marriage: Embeddedness and outcomes in personal relationships. *Personal Relationships, 15* (1), 123-140.
- Rusbult, C. E. (1983). A longitudinal test of the investment model. The relationships. J.M. Adams., W. H. Jones (Eds.), *Handbook of Interpersonal Commitment and Relationship Stability*, (s:73- 87). New York: Kluwer Academic/ Plenum.
- Rusbult, C. E., & Buunk, B. P. (1993). Commitment processes in close relationships: An interdependence analysis. *Journal of Social and Personal Relationships, 10* (2), 175 - 204.
- Rusbult, C.E., Johnson, D.J., & Morrow, G.D. (1986). Predictions of satisfaction and commitment in adult romantic involvements: An assessment of the generalizability of the investment model. *Social Psychology Quarterly, 49*(1), 81-89.

- Rusbult, C.E. (1991). Commentary on Johnson's commitment to personal relationships: what's interesting, and what's new?, E.H. Jones and D.W. Perlman (Eds.), *Advances in Personal Relationships*, Vol. 3, London: Jessica Kingsley.
- Rusbult, C.E. (1993). Commitment processes in close relationships: An interdependence analysis. *Journal of Social & Personal Relationships*, 10 (2), 175-204.
- Rusbult, C.E., & Arriaga, X.B. (1997). Interdependence theory. S. Duck (Ed.), *Handbook of Personal Relationships*, (s:221-250), England: John Wiley & Sons Ltd.
- Rusbult, C.E., Olsen, N., Davis, J. L., & Hannon, P. A. (2004). Commitment and relationship maintenance mechanisms. H.T.R. Reis, C.E. Rusbult. (Eds.), *Close Relationships*, (s:287-303) U.S.A: Taylor & Francis Books, Inc
- Rusbult, C.E., Arriaga, X.B., & Agnew, C.R. (2001). Interdependence in close relationships. G.J.O Fletcher, M.S. Clark (Eds.), *Blackwell Handbook of Social Psychology: Interpersonal Processes*. U.S.A: Blackwell Publishers.
- Saygılı, S., (2005). *Evlilikte Mutluluk Sanatı*, Tür-dav Yayıncılık, İstanbul.
- Selçuk, E., Günaydın, Sümer, N., & Uysal, A. (2005). Yetişkin bağlanma boyutları için yeni bir ölçüm: Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II'nin Türk Örneğinde psikometrik açıdan değerlendirilmesi. *Türk Psikoloji Yazıları*, 8 (16), 1-11.
- Sezen, L. (2005). Türkiye'de Evlenme Biçimleri, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 27.
- Simpson, J.A. (1987). The dissolution of romantic relationships: Factors involved in relationship stability and emotional distress. *Journal of Personality and Social Psychology*, 53, 683-692.
- Solmuş, T. (2008). *Bağlanma ve Askın İki Yüzü*. (1. Baskı). İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Tarhan, N. (2012). *Evlilik Psikolojisi*, Timaş Yayınları, 12. Baskı, İstanbul, 2012.
- Thibaut, J. W., & , H. H. (1959). *Social Psychology of Groups*, New York: Wiley.

- Thibaut, J. W.,&Kelley, H. H. (1959). *Social Psychology of Groups*, New York: Wiley.
- Tutaral-Kıslak, Ş., Çavuşoğlu,Ş. (2006). Evlilik uyumu, bağlanma stilleri, yüklemeler ve benlik saygısı arasındaki ilişkiler. *Aile ve Toplum Dergisi*, 8,ss.60-68
- Yılmaz, S. (2012).Eğitim Seviyesinin Yükselmesinin Geleneksel Aile Anlayışının Değişmesine Etkileri, *Karabük Üniversitesi Tarih, Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi*, 3. ss,87-115.
- Waite, L. J.,&Gallagher, M. (2000). *The casefor marriage: Why married people are happier, healthier, and beter off financially*. New York: Doubleday
- Willett, J, M.(2009). *Exploring the mechanisms of connection between off spring's perception of inter parental conflict andt heir current relation ship functioning*. Un published master's thesis, The University of the Tennesse, Knoxville, USA.

EKLER

AYDINLATILMIŐ ONAM

Bu alıŐma, Yakın Doğu Üniversitesi Fen Edebiyat Fakóltesi Psikoloji Bölümü tarafından gerçekleştirilen bir çalıŐmadır.

Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin sosyodemografik özellikleri ve yakın ilişki düzeylerinin evlilik beklentisine etkisinin incelenmesidir.

Anket tamamen bilimsel amaçlarla düzenlenmiŐtir. Anket formunda kimlik bilgileriniz yer almayacaktır. Size ait bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. ÇalıŐmadan elde edilen veriler yalnızca istatistik veri olarak kullanılacaktır. Yanıtlarınızı içten ve doğru olarak vermeniz bu anket sonuçlarının toplum için yararlı bir bilgi olarak kullanılmasını sağlayacaktır.

Telefon numaranız anketörün denetlemesi ve anketin uygulandığının belirlenmesi amacıyla istenmektedir.

Yardımanız için çok teşekkür ederim.

Emre Genç

Yukardaki bilgileri ayrıntılı biçimde tümünü okudum ve anketin uygulanmasını onayladım.

İsim:

İmza:

Telefon:

BİLGİLENDİRME FORMU

Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin sosyodemografik özellikleri ve yakın ilişki düzeylerinin evlilik beklentisine etkisinin incelenmesidir.

Bu çalışmada size bir demografik bilgi formu ve bir dizi ölçek sunduk. Demografik bilgi formu sizin yaş cinsiyet gibi demografik özellikleriniz hakkındaki soruları içermektedir. Ölçekler ise evlilik beklentisi ölçeği ve yakın ilişkiler ölçeği ile ilgili sosyodemografik değişkenler ilişkisini ölçmektedir.

Ölçeklerde ve görüşmelerde verdiğiniz cevaplar kesinlikle gizli kalacaktır. Eğer çalışmayla ilgili herhangi bir şikayet, görüş veya sorunuz varsa bu çalışmanın araştırmacılarından biri olan Emre Genç ile iletişime geçmekten lütfen çekinmeyiniz (psk.emregecnc.7@gmail.com Telefon: 05346531564).

Eğer bu çalışmaya katılmak sizde belirli düzeyde stres yaratmışsa ve bir danışmanla konuşmak istiyorsanız, ülkemizde ücretsiz hizmet veren şu kuruluşlar bulunmaktadır:

Üniversite öğrencisiyseniz, devam ettiğiniz üniversitede Psikolojik Danışmanlık, Rehberlik ve Araştırma Merkezine (PDRAM) başvurabilirsiniz. Eğer öğrenci değilseniz, Barış Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesine başvurabilirsiniz.

Araştırmanın sonuçlarıyla ilgileniyorsanız, Haziran 2018 tarihinden itibaren araştırmacıyla iletişime geçebilirsiniz.

Katıldığınız için teşekkür ederim.

Emre Genç

Psikoloji Bölümü,

Yakın Doğu Üniversitesi,

Lefkoşa.

Bölüm I. Tanıtıcı Özellikler

Sayın Katılımcı,

Bu anket, üniversite öğrencilerinde yakın ilişkilerde yaşantılar ve evlilik beklentisi arasındaki ilişkiler üzerindeki etkisinin belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır. Sizden beklenen soruları dikkatlice okuyup içtenlikle cevaplamanızdır. Verdiğiniz cevaplar sadece bilimsel amaçlı kullanılacaktır. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Emre GENÇ
Yakın Doğu Üniversitesi
Psikoloji Bölümü YL Öğrencisi

Bölüm I. TANITICI ÖZELLİKLER

1-Cinsiyetiniz nedir? A)Kadın B) Erkek

2-Yaş:.....

3- Uruk A) KKTC B) KKTC-Türkiye C) Türkiye

D)Diğer(lütfenbelirtiniz).....

4- En uzun süre nerede ikamet ettiniz A)Köy B) Kasaba C) Şehir

5-Kaçıncı sınıfsınız?

A) Hazırlık B) 1. Sınıf C) 2. sınıf D) 3. Sınıf E) 4. Sınıf D) Y. Lisans/Üzeri

6-Medeni durumunuz nedir?

A) Bekar B) Evli C) Nişanlı/Sözlü D) Boşanmış E) İlişkisi var

6.1. Şuan karşı cinsle romantik bir birlikteliğiniz var ise, ne kadar süredir devam etmekte:(ay)

6.2. Şuan romantik bir birlikteliğini yok ise, daha önce oldu mu? A) Evet B) Hayır

7- Anne ve babanızın medeni durumu nedir?

A-Evli B-Boşanmış C- Ayrı D-Annem vefat etti E-Babam vefat etti

F- Her ikisi de vefat etti

8-Ailenizin gelir düzeyini nasıl değerlendirirsiniz?

A) Düşük B) Orta C) İyi D) Çok İyi

9-Kendi gelir düzeyinizi bir öğrenci olarak nasıl değerlendiriyorsunuz?

A) Düşük B) Orta C) İyi D) Çok İyi

BÖLÜM III. EVLİLİK BEKLENTİSİ ÖLÇEĞİ

	Tamamen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Nötrüm	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1- Evliliğim yaşadığım tüm diğer yakın ilişkilerden daha yoğun olacak.	()	()	()	()	()
2- Eşim ve ben cinselliğe eşit şekilde önem vereceğiz.	()	()	()	()	()
3-Ben ve eşim benzer temizlik alışkanlıklarına sahip olacağız.	()	()	()	()	()
4-Gelirlerimizi düzenli bir şekilde korumak zor olacak.	()	()	()	()	()
5-Birbirimizden yardım istemek bir sorun oluşturmayacak.	()	()	()	()	()
6- Eşim oldukça çekici biri olacak.	()	()	()	()	()
7. Her ikimizin de yapacağı belli başlı ev işleri olacak.	()	()	()	()	()
8-Yalnız başına geçirilen zaman birlikte geçirilen zaman kadar önemli olmayacak.	()	()	()	()	()
9-Romantik aşkın sürdürülmesi mutlu evliliğimiz için anahtar unsur olacaktır.	()	()	()	()	()
10-Eşim ve ben aynı zamanda çocuk sahibi olmak isteyeceğiz.	()	()	()	()	()
11- Eğer işimde terfi edersem ve başka bir şehre taşınmamız gerekirse eşim benimle birlikte gelmeye kesinlikle gönüllü olacaktır.	()	()	()	()	()
12-Evlilikteki doyumumuz cinsel hayatımızın yansıması olacaktır.	()	()	()	()	()
13-Eşim çok güçlü bir mizah duygusuna sahip olacak.	()	()	()	()	()
14- Her ikimiz de gerekirse evlilik danışmanına gitme konusunda gönüllü olacağız.	()	()	()	()	()
15- Eşim ve ben birbirimize karşı oldukça şefkatli olacağız.	()	()	()	()	()
16- Çocuk sahibi olmak her ikimizin de evlilik doyumunu geliştirecek.	()	()	()	()	()
17- Eşim ne istediğimi ve neyle mutlu olacağımı içgüdüsel olarak bilecek.	()	()	()	()	()
18- Eşim beni anlama konusunda sorun yaşayacak.	()	()	()	()	()
19- Eşimin vücudunun bozulması benim için sorun olmaz.	()	()	()	()	()
20- Eşim hayatımı şenlendirecek.	()	()	()	()	()
21- Eşim beni her zaman dinleyecek.	()	()	()	()	()
22-Eşimin eksik yanlarını göstererek onu değiştirebileceğim.	()	()	()	()	()

23-Birbirimize öfkeleneyeceğiz.	(((((
)))))
24- Cinsellik her zaman heyecan verici olacak.	(((((
)))))
25-Her zaman duygularımızı açıkça ifade edebileceğiz.	(((((
)))))
26-Eşim ve ben tatillerimizi hangimizin ailesiyle birlikte geçireceğimiz konusunda aynı görüşte olacağız.	(((((
)))))
27-Kararlarımızı her zaman birlikte alacağız.	(((((
)))))
28-Eşimin sadakatiyle ilgili kuşku duyacağım.	(((((
)))))
29-Tüm kavgalarımız hızlı bir şekilde çözümlenecek.	(((((
)))))
30-Eşim evlilik yıldönümü gibi önemli tarihleri unutacak.	(((((
)))))
31-Eşim otomatik olarak ailemdeki kişileri sevecek.	(((((
)))))
32-Ev işlerini eşit bir şekilde paylaşacağız.	(((((
)))))
33-Eşim kararlarını alırken her zaman bana danışacak.	(((((
)))))
34-Her zaman aşırı duygusal yakınlığımız olacak.	(((((
)))))
35-Eşim ve ben çok fazla tartışacağız.	(((((
)))))
36-Eşim ve ben yemeklerimizi her zaman birlikte yiyeceğiz.	(((((
)))))
37-Benzer ilgilerimizin tümünü paylaşacağız.	(((((
)))))
38-Kayınlarım ile geçinmem zor olacak.	(((((
)))))
39-Eğer eşime kendisiyle ilgili bazı şeyleri değiştirmesini söylersem benimle aynı fikirde olacak.	(((((
)))))
40-Eşim karşı cinsten birisini asla çekici bulmayacak.	(((((
)))))

ÖZGEÇMİŞ

Emre GENÇ 9 Ağustos 1990 yılında İstanbul'da doğdu. 2007 yılında Viranşehir lisesi eşit ağırlık bölümünü bitirerek, 2010 yılında Doğu Akdeniz Üniversitesi İngilizce- Psikoloji bölümünde lisans eğitimine başladı. 2013-2014 yılları arasında Yakın Doğu Üniversitesi Türkçe-Psikoloji bölümüne geçiş yaptı. 2015 yılında Manisa Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesinde klinik stajını tamamladı 2016 yılında lisans eğitimini başarıyla tamamlayarak aynı yıl Yakın Doğu Üniversitesinde klinik psikoloji yüksek lisans programına başladı. 2018 yılında Şanlıurfa Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesinde klinik stajını, 2017- 2018 Bahar Döneminde Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Yüksek Lisans programını başarıyla tamamlamıştır.

Öğrenim hayatı süresince birçok konferans, seminer ve eğitimlere katılmıştır. III. Ruh Sağlığı Konferansına katılmıştır ve Yakın Doğu Üniversitesince açılan Madde Bağımlılığı eğitimine katılıp başarıyla tamamlamıştır.

İNTİHAL RAPORU

emre.

ORIGINALITY REPORT

12%

SIMILARITY INDEX

10%

INTERNET SOURCES

7%

PUBLICATIONS

%

STUDENT PAPERS

PRIMARY SOURCES

1

docs.neu.edu.tr

Internet Source

8%

2

ÖZ SOYSAL, F Selda, UZ BAŞ, Aslı and
AYSAN, Ferda. "Evlilik Beklentisi Ölçeği:
Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması". Mersin
Üniversitesi. 2016.

Publication

2%

3

dergipark.ulakbim.gov.tr

Internet Source

<1%

4

library.neu.edu.tr

Internet Source

<1%

5

wc SSR.org

Internet Source

<1%

6

sbe.kmu.edu.tr

Internet Source

<1%

7

www.sporbilimleri.org.tr

Internet Source

<1%

8

www.researchgate.net

Internet Source

<1%

ETİK KURUL ONAYI

20.06.2018

BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

Sayın Prof. Dr.Mehmet Çakıcı

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz YDÜ/SB/2018/208 proje numaralı ve **“Üniversite Öğrencilerinin Sosyodemografik Özellikleri Ve Yakın İlişki Düzeylerinin Evlilik Beklentisine Etkisinin İncelenmesi”** başlıklı proje önerisi kurulumuzca değerlendirilmiş olup, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz.

Doçent Doktor Direnç Kanol

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Raportörü

Not: Eğer bir kuruma resmi bir kabul yazısı sunmak istiyorsanız, Yakın Doğu Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na bu yazı ile başvurup, kurulun başkanının imzasını taşıyan resmi bir yazı temin edebilirsiniz.